Serie nouă
martie 2013
3
(CXL)
36 pagini
10 lei

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Uvertură la SIMN 2013
Premiere la Opera din Bucuresşti
Recital Elisabeth Sombart
Lansare CD Marina Voica
Eurovision România
Grammy 55

În imagine:
pianista Elisabeth Sombart

Virtuozitate şi speculaţie

Liviu DĂNCEANU

Nu cred că de la un anumit grad de virtuozitate în sus, diferenţele valorice tind să se stingă, totul fiind permis, aşa încât nimic nu mai poate tulbura ordinea axiologică din arta sunetelor.

În primul rând pentru că virtuozitatea, fie ea interpretativă ori componistică, nu rezolvă decât problemele estetice şi, eventual, cele psihologice ale muzicii. În nici un caz nu poate acoperi temele ce ţin de nivelurile etic şi spiritual pe care le presupune limbajul muzical în complexitatea lui ideală.

În al doilea rând deoarece virtuozitatea, dacă nu e aplicată şi forjată pe trupul sănătos al talentului şi vocaţiei, riscă să plutească într-o riscantă derivă. Pe de altă parte, dexteritatea este de dobândit înaintea respectării canoanelor. Pentru a îmbrăţişa rigorile stilului se cuvine mai întâi să-ţi câştigi libertatea. Iar libertatea este cu atât mai potenţială cu cât mai temeinică este virtuozitatea. Şi tare mă tem că astăzi meşteşugul nu mai precede canoanele, nu se mai acumulează în vederea ilustrării lor.

Aşa se face că de multe ori talentul şi vocaţia devin minunate înzestrări fără obiect. Or, tocmai de aceea, dincolo de virtuozitate, arare ori mai răsare acel *ceva* care să „controleze" şi să poziţioneze posibilele etaje morale şi spirituale ale unui opus muzical.

Puţini compozitori conştientizează faptul că etajul estetic (în fond, un parter, în care locuiesc două personaje multiplu reductibile, precum frumosul şi urâtul), ca şi cel psihologic (declanşator de stări complementare ori contrastante, cum ar fi, de pildă, angoasa şi calmul sau blândeţea şi ferocitatea) nu reprezintă decât coaja şi, posibil, albuşul oului care este semantica integrală a artei sunetelor. Că fără sondarea straturilor moral şi spiritual palierele estetic şi psihologic nu constituie altceva decât ceea ce rămâne deasupra apelor adânci ale materiei sonore, ceea ce nu se asimilează cu substanţa lor vie. Prea suntem robii principiilor estetice şi a efectelor lor psihologice. Întregul învăţământ vocaţional este calibrat pe însuşirea abilităţilor tehnice, iar în situaţii excepţionale, şi pe orientarea în plan estetic ori stilistic. E ca şi cum întreprinderile unui compozitor s-ar reduce la întreţinerea tonusului creator, la exerciţii de gimnastică sau de igienă profesionale.

În aceste condiţii virtuozitatea şi înzestrarea sunt, fără îndoială, necesare, dar cu totul insuficiente. Căci în sens deplin, înalt componistica şi interpretarea muzicală sunt mai mult decât etalarea îndemânării şi chiar a talentului, după cum compozitorul şi interpretul autentic sunt altceva decât personaje ale căror menire e livrarea de desfătări sonore. Nu, fapta lor primordială ţine mai curând de *cosa mentale*. Înainte de a fi virtuozi, compozitorul şi restitutorul sunt nişte contemplativi. Ei nutresc o semantică a eticului şi a spiritualului chiar atunci când nu par preocupaţi decât de a semnaliza din perspectivă estetică şi psihologică. Intuirea eticului şi spiritualului este felul lor de a aştepta. Iar această aşteptare, încordată uneori până la extaz, le aminteşte, cu fiecare interjecţie creatoare, de spusele lui Brâncuşi conform cărora „greu nu e să faci un lucru, ci să te pui în starea de a-l face".

În acest context creaţia şi interpretarea restrâns tehnice, dar şi cele amplu speculative apar drept cazuri domestice, invariabil situate sub specia derizoriului. Virtuozitatea tehnică, împreună cu speculaţia psihologică trebuie puse integral în slujba moralei şi reflecţiei duhovniceşti.

Dimensiunea estetică a operei muzicale se proiectează şi se exersează o vreme în solitudine, chiar fără învelirea conţinutului într-un profil imanent, în timp ce dimensiunea etică se exprimă în plen, odată cu osmoza dintre fond şi formă.

Adevăratul transmiţător de moralitate şi spiritualitate în muzică nu se erijează într-un „medium" înrăit al valorilor tradiţionale, dar nici într-un „profesionist" al înnoirilor radicale. A avea simţul moralei ori a investi opera cu o încărcătură duhovnicească înseamnă a poseda în iureşul istoriei un inflexibil instinct al permanenţei. Nu ne putem imagina absenţa moralei, precum şi a duhului unei partituri redutabile decât în două ipostaze: 1) când ceea ce simţim ca fiind absent nu e, de fapt, adevărata moralitate şi spiritualitate; 2) când morala ori duhul însuşi intră în regimul dispariţiei, cu alte cuvinte când nimic nu mai poate salva opusul de la o grea şi insurmontabilă suferinţă. Câtă puzderie de muzici delectabile se vehiculează azi în eterul canalelor de transmisie/recepţie! E un dar fără acoperire prezent la o falsă sărbătoare a spiritului. Căci legea spiritului se exprimă în cultul ei. Iată de ce compozitorii şi interpreţii trebuie să priceapă că etajul moral şi spiritual al muzicii nu e ceva de devansat, ci, mai curând, ceva de atins, o plenitudine care se cere reconstituită. Iar virtuozitatea şi speculaţia creatoare sunt talanţi ce se cade a fi multiplicaţi.

DIN SUMAR

Uvertură la SIMN 2013 2-3
O scrisoare pierdută 4-5
Recital Elisabeth Sombart 6
Rigoletto la ONB 7
Orchestra Naţională de Tineret 9
Centenar Emilia Comişel 11
Balet la Sibiu 13
"Steaua de sticlă" 16
Ancheta jurnalistică 3 17
Punctul pe j... azz 18-19
Lansare Marina Voica 20-22
Grammy 55 23
Eurovision România 24-26
Concerte 30-31
Femina 32-33

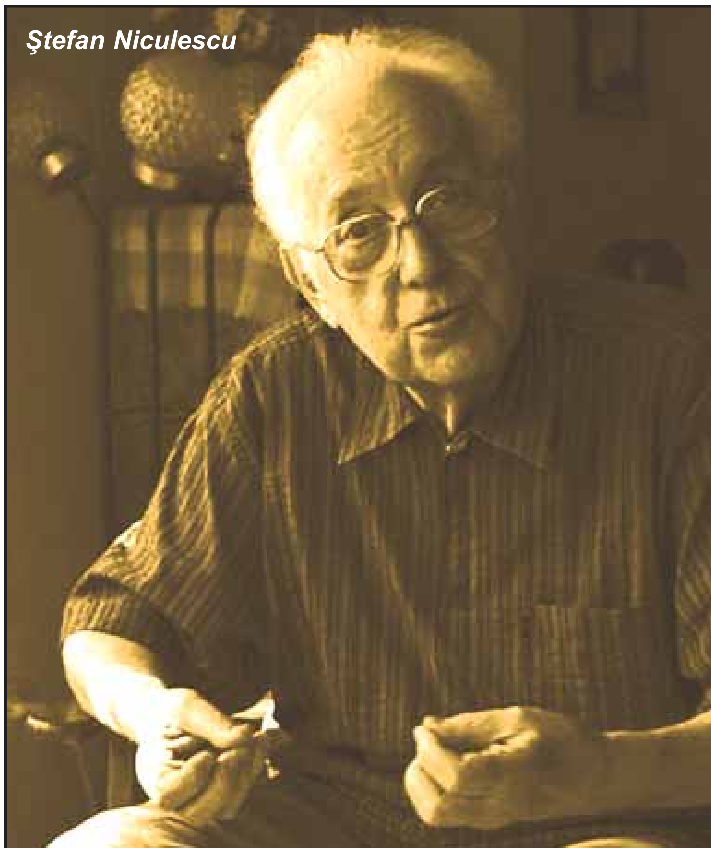
Uvertură la Săptămâna Internațională a Muzicii Noi

Sfârşitul lui mai se apropie cu paşi mari; organizatorii SIMN 2013 (25 mai – 31 mai ac) sunt tot mai ocupați cu rezolvarea atât a detaliilor, cât şi a problemelor esențiale care țin de desfăşurarea evenimentului (a se citi... finanțe!). Toată lumea este optimistă, dar suspansul se va prelungi (probabil) până la începutul evenimentului, daca nu şi după încheierea acestuia; aşa ne simțim noi „bine”, în scumpa patrie a tuturor posibilităților şi incertitudinilor imaginabile! Să lăsăm însă în sarcina grupului de lucru aceste sarcini „plăcute” şi să aruncăm o privire de fond asupra celor ce şi-au propus membrii grupului vis-à-vis de SIMN din punct de vedere strict muzical, conceptual. Muzica nouă - o idee destul de vagă, dar care s-a încercat a fi precizată plecând de la accepțiunea dată de regulă în cultura vest-europeană, aceea de muzică creată după 1950. Iată deci o perioadă generoasă (peste şase decenii) în care s-au petrecut foarte multe sub raport stilistico-estetic în muzica internațională şi în cea românească (bine racordată la planul internațional, în ciuda unor bariere ideologice comuniste care au funcționat patru decenii). S-a experimentat imens, mai mult ca niciodată, au apărut orientări, limbaje muzicale, ideologii artistice, manifestări muzicale mult mai diferențiate şi mai numeroase decât în prima jumătate a secolului XX. Şi, peste toate acestea, s-a realizat foarte multa muzică – propagată printr-un număr mereu crescând de festivaluri şi manifestații dedicate special acestei muzici A apărut însă şi o problemă: limbajele muzicale, tot mai sofisticate, în căutarea unei originalități care viza nu numai compozitorul, ci şi fiecare lucrare a sa (!!), a condus către îndepărtarea publicului meloman de o muzică pe care nu o mai înțelegea. Şi aşa s-a ajuns la „publicul de specialişti” care a înlocuit masa de amatori de muzica, publicul „tradițional” (în sensul bun al cuvântului). Din multitudinea de lucrări concepute în această perioadă unele au fost validate de TIMP (e drept nu prea consistent); deseori acestea au fost „izgonite” (în sălile de concert... obişnuite) de către aceste medii muzicale „avansate” şi tot mai radicale. Şi totul s-a agravat cu timpul. Născut imediat după Revoluția din decembrie 1989, festivalul bucureştean al muzicii contemporane l-a avut inițial la cârmă pe maestrul Ştefan Niculescu, compozitor de mare altitudine în peisajul românesc şi nu numai. El sau alți colegi care s-au înhămat apoi la dificila sarcină de a realiza evenimentul au mers pe o linie echilibrată, îmbinând creațiile unor compozitori atestați deja valoric cu ceea ce se putea spune că este cât mai promițător, interesant din zona ultimilor noutăți şi experimente. „Săptămâna” era de fapt un excelent

prilej, deopotrivă pentru specialişti, dar şi pentru melomani, să descopere sau să reasculte o muzică nouă, de cele mai multe ori de bună calitate, deseori originală în demersul componistic, interesantă (în accepțiunea reală a termenului şi nu în cea convențională utilizată de regulă în conversații „politicoase” sau convenționale). Nu aş dori să fac un istoric al festivalului care, mai ales în ultimii ani a mizat poate prea mult pe latura experimentală, epatantă, a unui inedit căutat prea insistent. În consens cu unele idei venite de la mai multe personalități creatoare autohtone, cei care s-au decis să organizeze şi să traseze liniile directoare repertoriale ale SIMN 2013 au stabilit punctul de greutate al festivalului pe lucrări semnate de nume internaționale şi româneşti consacrate valoric. Astfel se deschid porțile publicului meloman către o muzică de substanță, se recuperează o moştenire românească recentă, dar deja aproape uitată, se aduc pe podiumul de concert nume internaționale valoroase, dar practic ignorate de publicul autohton, în cele din urmă adevăratul destinatar al creației muzicale, mai vechi sau mai noi.

La polul opus (să zicem, ca o figură de stil!) se află viitorul muzicii noi, creatori de 20, 30 de ani, unii deja cunoscuți, alții în prag de afirmare. Pentru ediția din acest an a SIMN ne-am concentrat atenția pe tinerele

Ştefan Niculescu

speranțe ale componisticii româneşti cărora le-am dedicat integral două manifestări pentru a-şi afirma talentul şi personalitatea. Muzica „experimentală“ – poate termenul de „neconvențională“ sau „netradițională“ ar suna mai bine – care include spectacole multimedia, muzica asistată de calculator, muzica electronică, etc. va avea locul ei firesc într-o asemenea manifestare. Găsim acolo, alături de tineri promițători, compozitori maturi, deja consacrați. Opera, zona simfonică, cea camerală sau corală vor fi în egală măsură extrem de interesante prin importantele nume autohtone şi străine pe care le propun. Un concert aşteptat cu maxim interes va fi cel susținut de prestigiosul colectiv al Orchestrei Simfonice a Radioului România dirijat de Tiberiu Soare. Sub bagheta valorosului nostru şef de orchestră cunoscutul compozitor şi pianist polonez Zygmunt Krauze îşi va prezenta, cu ocazia aniversării a 75 de ani de viata, propriul concert pentru pian şi orchestră. Două foarte valoroase lucrări româneşti vor încadra momentul amintit: *Simfonia I*-a de Adrian Iorgulescu şi *Pomenire*, un Recviem românesc-cântecul de lebădă al unuia dintre cei mai importanți compozitori români, Ştefan Niculescu. O noutate a SIMN 2013 este ieşirea manifestațiilor din perimetrul bucureştean şi extinderea acestuia la nivelul întregii țări. Plecând de la ideea oferirii publicului autohton a cât mai multor ocazii de a asculta, înțelege şi rezona cu „muzica nouă“, am solicitat, pentru perioada respectivă (25-31 mai) participarea, cu lucrări din zona acestei muzici, a mai multor formații (Filarmonici, Opere, formații camerale, ansambluri corale) din importante centre culturale ale țării. Am avut bucuria să constatăm o deschidere extraordinară din partea celor solicitați, pe întreg teritoriul tarii organizându-se în perioada 25-31 mai încă peste 20 de manifestări muzicale (operă, concerte simfonice, camerale sau corale) în care programele sunt alcătuite exclusiv (sau parțial) din muzică nouă, româneasca si/ sau străina, manifestări care se vor desfăşura în parteneriat cu SIMN 2013. Centrele muzicale coparticipante sunt Arad, Bacău Botoşani, Braşov, Bucureşti (cu alte concerte decât cele aflate în programul propriu-zis al festivalului) ,Cluj-Napoca, Craiova, Galați, Ploieşti, Râmnicu-Vâlcea, Târgu Mureş, Timişoara. Adăugăm participarea Filarmonicii din Piteşti direct în SIMN (30 mai, sala Radio-dirijor Jin Wang). Dintre reputații oaspeți străini mai amintim pe flautistul Mario Caroli sau ansamblul de laptopuri „Benoit and the Mandelbrots”. În paralel cu manifestările muzicale se vor desfăşura un simpozion Paul Constantinescu-Constantin Silvestri (Galați), o lansare de carte muzicală (Timişoara), o lansare de disc şi o ceremonie de decernare a titlului de DHC (Bucureşti). Acesta este SIMN 2013 pe... hârtie. Ne străduim să fie bine şi în... realitate! Va fi o nouă experiență la care invităm, deopotrivă melomani şi specialişti, să participe şi să se bucure de muzica bună a zilelor noastre (sau de cea a

Dan Buciu

unui trecut nu prea îndepărtat). Ne pare rău că – ştim asta! – au rămas în afara festivalului nume importante, colegi talentați, lucrări valoroase. Dar o săptămâna este scurtă şi trebuie să faci nişte alegeri. La anul va fi, probabil, altfel!

Director artistic SIMN 2013: **Dan BUCIU**

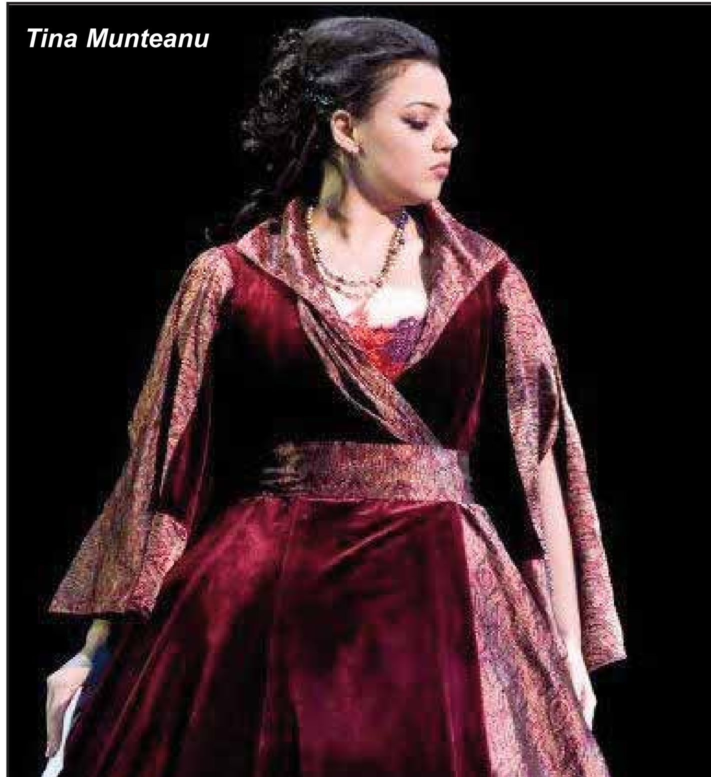
O scrisoare pierdută...

Corina BURA

Castigat ridendo mores... un opus de factură mai degrabă tragi-comică vine să se adauge patrimoniului dramatic românesc, eveniment încărcat cu multiple semnificații. Opera națională, ca gen, ca spectacol „clasic", s-a prezentat mai şters în ultimele decenii şi, până în 1989, ipostazierea eroilor ei a adus în prim plan cu precădere personaje istorice sau scene din viața satului românesc, balete, feerii ş.a. Desigur universul sondat de Caragiale a reprezentat dintotdeauna o imensă tentație pentru a scrie operă comică, fiind la o primă lectură aproape singurul segment al literaturii noastre cu

Dan Dediu

un imens potențial satiric. Superbele reprezentații păstrate de memoria peliculei în regia şi interpretarea unor iluştri oameni de teatru, înzestrați cu umor fin şi cultură, au construit o bază solidă, propice abordării lor şi în plan sonor. Perechi-perechi, Matei Socor (*Conu Leonida față cu reacțiunea*), Adrian Iorgulescu (*Revuluția*), Laurențiu Profeta (*D'ale Carnavalului* – balet), Emil Lerescu (operă cu titlul omonim), Anatol Vieru (teatru instrumental: *Telegrame, Un pedagog de şcoală nouă* ş.a.), Leonard Dumitriu (două opere de cameră şi două opere într-un act) şi în sfârşit capodopera *O noapte furtunoasă* aparținând lui Paul Constantinescu, reconstruiesc prin intermediul artei sunetelor caractere ce par a exista dintotdeauna, cu false aspirații, care se mişcă în cerc fără dorința reală de progres. În 2009, ONB a inițiat un concurs menit să revigoreze repertoriul liric autohton. Proximitatea centenarului morții lui Caragiale a declanşat multiple sugestii în lumea culturală, astfel că textul *Scrisorii pierdute* a fost „licitat" pe patru acte de Leonard Dumitriu şi de Dan Dediu. La finalul anului 2012,

Tina Munteanu

Opera Națională din Bucureşti a montat opera scrisă de **Dan Dediu** pe un libret de **Ştefan Neagrău**, care a asigurat şi regia spectacolului.

Proiectul a fost ambițios şi numai pentru faptul că a scrie astăzi operă comică este un demers temerar; atât Verdi cât şi Wagner, „ stâlpii" teatrului liric, au scris doar câte două opere în acest spirit, genul fiind cumva epuizat de fenomenul „opera buffa", cu tot ce implică el. În principiu, pe textul care respectă în totalitate schema caragealiană se putea altoi o muzică directă, cu trăsături definitorii personalității compozitorului, asemenea tuturor cazurilor precedente. De fapt structura spectacolului este una „clasică": tablouri, acte, arii, terțete, cvintete, strette, intermezzi, cor, coregrafie etc. – tot arsenalul unei scriituri deja consacrate şi binecunoscute, o rețetă cu succes asigurat... doar că de la început, spectatorul este invitat să gândească altfel, deoarece Dan Dediu aspiră să-l universalizeze pe Caragiale, pe acest Caragiale despre care unii critici afirmă că este „intraductibil" – personal ne surprinde afirmația, fiindcă dacă au existat interpreți, adevărați „virtuozi" care să-l tălmăcească pe Frédéric Dard, nu vedem nici un impediment pentru un viceversa de mare forță. Aşadar fiecărui personaj al piesei, Dan Dediu îi ataşează o alcătuire vecină cu leitmotivul, încărcată cu elemente caracteristice care, de fapt, îl determină pe spectator să se abată de la şablonul tradițional şi să regândească poziția şi atitudinea personajului de pe scenă. **Cațavencu** pare un tânăr cumva extras din tiparele unei democrații apusene actuale, decis să se cațere prin orice mijloace pe scena

politică, şi care, în acelaşi timp pare atras sincer de Zoe; îi displace să o rănească, dar nu are încotro. Tiparul este tonal, cu arii clasice tipice, încredinţate unei voci de tenor (Andrei Lazăr). **Trahanache** nu este deloc soţul âgé, uşor decrepit, ci un tip trecut „prin sită şi dârmon", mai neputincios prin dormitor (tot tenor... Florin Diaconescu, pe desen mai crenelat, cu tendinţe de Sprechgesang), care se integrează cu bună ştiinţă în triunghiul amoros, căutând să profite de situaţie. Tiparul este modal cu inflexiuni orientale care ne sugerează o anume corupţie fanariotă potrivită cu dictonul *Timeo Danaos*... **Tipătescu**, un caracter viril, sincer îndrăgostit, rămâne acelaşi burghez manierat, capabil totuşi „să-şi facă cu ochiul" de dragul femeii iubite. Tiparul este al unei muzici vest-europene, deciso (Ştefan Popov, bas-bariton). Cuplului Farfuridi-Brânzovenescu i s-a acordat o atenţie specială; **Farfuridi** extrem de reliefat, cu patos, vehement, evoluează pe idiomuri latino, acest aer piazzolian sugerând cumva caracterul pătimaş hispanic. Vasile Chiş – bas bariton – se desfăşoară pe suprafeţe semnificative şi se distinge pregnant faţă de montările clasice ale piesei. În sfârşit, frumoasa **Zoe Trahanache** primeşte tiparul unui personaj ceaikovskian, cu arii ample, romantice, pătrunse de ethosul slav, desprinzându-se imaginea unei eroine tolstoiene transplantate în morala ambiguă şi pe meleagurile provinciei prahovene... *Tout est pris à la légère*... Tina Munteanu, soprană lirică, graţioasă şi distinsă. **Pristanda**, întrupat de basul Ştefan Schuller, are trăsăturile unui *Untertan*, *citizen in a monarchy*, care se zbate şi se descurcă aşa cum poate, pierde din duplicitatea iniţială făcând parte din echipa „asociată" cu Mitteleuropa. Răzvan Georgescu – **Agamiţă Dandanache** (ce nume sugestiv!), *trouble maker*-ul, modelul corupţiei josnice nu poate fi definit sonor, este un fel de dihanie ce nu poate fi localizată şi este cu atât mai răspândită... cu semnificativa arie chiar spre finalul operei.

Asistăm aşadar la un mare puzzle al stilurilor muzicale specifice secolelor XIX-XX de pe Bătrânul Continent, un polistilism (nu chiar în sens schinttke-an) linear, în prima secvenţă a spectacolului, când se definesc sonor caracterele acţiunii, pe urmă vertical, pe suprafeţele în care acestea evoluează simultan, cu o scriitură contrapunctică foarte bine gândită, al cărei mesaj l-am descifra prin noţiunea de „complicitate". Partea pur orchestrală, care comentează propriu-zis acţiunea, se identifică opiniei spectatorului care, pentru moment, renunţă a se mai amuza şi se lasă cuprins de întristare, pe alocuri de dezgust faţă de atitudinea lunecoasă a personajelor. Tiparul împrumută unele accente expresioniste... Şi aşa se ţese un spectacol plin de şarm, cu o scenografie agreabilă care îmbină trecutul cu prezentul şi cu o regie care generează asimilarea lui

independentă de text. Este un act postmodern, implicit relativizant, care îl poate introduce pe Caragiale în conştiinţa unui public fără apartenenţă precisă, ceea ce poate fi până la un punct un lucru pozitiv având în vedere obstacolele nemeritate pe care cultura noastră este nevoită să le surmonteze în afirmarea pe plan internaţional. Dirijorul **Tiberiu Soare** a stăpânit perfect conducerea muzicală pe o partitură extrem de pretenţioasă, cu o dinamică puternică şi ansambluri dificile, bine şi minuţios pregătite. Întreaga operă a fost realizată şi s-a desfăşurat sub semnul exigenţei, cu voci foarte bine alese, totul respirând bun gust şi calitate. Am părăsit sala fără a ne pune retoric întrebarea *„noi cu cine votăm*?" deoarece *O scrisoare pierdută* ne-a convins pe deplin.

Recitalul pianistei Elisabeth Sombart

Mircea ŞTEFĂNESCU

Există momente în viaţa de concert şi de recital când din prima clipă pogoară starea de graţie.

Un astfel de moment s-a petrecut în seara zilei de 16 martie 2013 sub cupola Aulei Palatului Cantacuzino.

Am ascultat un recital Chopin, în interpretarea marii doamne a claviaturii care este Elisabeth Sombard.

Apariţiile sale în concert şi recital s-au derulat şi au fost aclamate inclusiv pe scene dintre cele mai exlcusive ale muzicii planetare, cum sunt Theatre des Champs-Elisees – Paris, Carnegie Hall – New York, Victoria Hall – Geneva, Conzertgebouw – Amsterdam, Suntory Hall – Tokio, Wigmore Hall - Londra, Salle Palau – Barcelona şi altele.

Titlurile volumelor sale în care expune teoria sa muzicală în clamarea rezonanţei şi seriile de CD-uri cu interpretările sale au fost şi sunt primite cu nedisimulată admiraţie şi cu înaltă consideraţie.

În anul 2006, pentru ansamblul creaţiei sale Elisabeth Sombard a fost distinsă de guvernul francez cu gradul de Chevalier de l'Ordre National de Merite, iar în anul 2008 cu gradul de Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres.

De-a lungul timpului, personalităţi de strălucire maximă pe firmamentul vieţii muzicale, printre care Arthur Rubinstein, Sergiu Celibidache, Yehudi Menuhin, Wilhelm Kempf s-au pronunţat cu elogii de superioară condiţie la adresa sa…

Dar, cum spuneam, în viaţa de concert şi de recital există momente când din prima clipă se pogoară starea de graţie. Întâlnirea cu această – după cum cred – primă apariţie solistică la Bucureşti a doamnei Elisabeth Sombard, ne-a oferit starea de revelaţie în şi din universul chopinian, cu perindarea înţelesurilor şi luminozităţilor de mare frumuseţe în însuşi spectacolul prodigios al spiritului.

Elisabeth Sombard ne-a oferit viziunea sa interpretativă în redarea **Nocturnei în si bemol minor, op. 9, nr.1 Nocturnei mi major op. 9, nr, 2, Nocturnei în si bemol major op. 9 nr, 3, Nocturnei în fa diez minor, op, 27, 2, Nocturnei în re diez minor, op. 55, nr, 2o, Nocturnei în si bemol major op, 62, nr.1 şi Nocturnei în Mi major, op 62 nr. 2**. Aceste muzici de Chopin în starea de graţie creeată de Elisabeth Sombar, au fost trecute în audibil cu aure continue ale expresiei, îmbinate cu o siguranţă impecabilă pe claviatură, într-o lume sonoră – şi aici nu e nici un fel de tautologie – şi în trăiri umane, cu o vibraţie continuă şi cu timbralităţi superbe, în spaţiile unor noi şi-atât de vii splendori.

A fost un fapt de artă, care descinde din însăşi gloria muzicii, anume ce poate face arta unui interpret cu partiturile componistice magnifice..

Trebuie să mulţumim Fundaţiei Spandugino pentru

inteligenţă şi eleganţă, ca beneficiind de importantele relaţii artistice, sapienţiale şi spirituale naţionale şi internaţionale de care dispune, să ne fi oferit această ofrandă, prezentarea în recital a pianistei Elisabeth Sombard.

În programul aceleaşi seri, publicul a avut posibilitatea de a se întâlni cu Eric de Rus. Acesta este specialist în filozofie şi teologie şi printre altele este asociat al grupului de Etică şi personalism, din cadrul Facultăţii de Filozofie a Insitutului Catolic din Toulouse. Eric de Rus a rostit un scurt dar foarte dens expozeu sub sigla **Poezia ca verb muzical**, şi în lectura proprie 7 dintre poeziile sale , poezii care au fost recitate în limba română de domnul Cosmin Olinici, traducerea fiind semnată de C.Z. Zeletin.

Am văzut aici, respectiv în selecţia poetică prezentată de Eric de Rus, o apropiere de Lorca şi imagistic de Dali , dar fără violenţele acestuia. Fatal, este o poezie de vest a Europei, un material poetic de certă modernitate şi perfect încadrat în lumea ideatică pe care fiecare dintre aceste poezii şi-o propune.

În final l-am aplaudat odată mai mult pe academicianul Solomon Marcus, admirabilă personalitate, care ne-a condus dincolo de mai multe porţi, pentru noi secrete, conferenţiind despre **Transcendenţa, ca paradigmă universală**. Sau cum a precizat el însuşi,- "De la tradiţionala implicare în religie, filozofie şi matematică, transcendenţa a devenit o prezenţă inevitabilă în orice domeniu al cunoaşterii şi creaţiei, a devenit o adevărată paradigmă universală".

Aşteptăm cu mare interes programele viitoare pe ni le va propune Fundaţia Spandugino, programe surprinzătoare, de certă valoare şi de real impact cultural.

Debuturi în „Rigoletto”

Costin POPA

Un spectacol mult aşteptat! Teodor Ilincăi, tânăr tenor care desfăşoară o frumoasă carieră internațională, a debutat în rolul Ducelui de Mantua iar soprana Veronica Anuşca, jună speranță a liricii româneşti, în cel al Gildei. Sală arhiplină, atmosferă festivă, aplauze furtunoase, ovații, fluierături (e de bine!), flori aruncate sopranei la fața de cortină, afluență de admiratori la cabine (scriu blogurile), multă lume satisfăcută şi fericită. Aşa cum ar trebui să fie la Operă, seară de seară. Spectacolul liric înseamnă artă şi bucurie.

Cu avalanşă de glas a inundat Ilincăi auditoriumul încă de la prima replică „Della mia bella incognita borghese...”, cu sunete bogate, frumoase, pătrunzătoare, emise cu stupefiantă uşurință, dezinvoltură şi strălucire. Față de prestații anterioare pe scena din Splai, am notat o evidentă sporire a consistenței şi amplorii vocii. Construcția frazelor a fost inteligent gândită iar cursivitatea arcului melodic redată în toată dimensiunea lui, fluent şi cu piscuri acute de mare calitate, sigure şi spectaculoase. Într-adevăr, notele de Si bemol (aria „Questa o quella”, cvartetul din actul final) sau Si natural („La donna è mobile”) au impresionat prin focalizare, putere şi au indus publicului rara senzație de confort acustic. Teodor Ilincăi nu s-a oprit la ele şi nu s-a sfiit să atace note şi mai înalte, nescrise în partitură dar intrate în tradiție, Do natural şi Re bemol acut, a căror proiecție clară va spori desigur în timp. După cum, trebuie să-l preocupe abordări mai nuanțate, exprimări mai rafinate, cel puțin în pasajele intens lirice în care Ducele o curtează pe Contesa de Ceprano, sau este sedus de Gilda, apoi tulburat de amintirea ei şi, bineînțeles, ademenit de noua cucerire, Maddalena. În fond, partitura verdiană tenorală este departe de a fi liniară şi străbătută numai de linii rigide, de forță. Sunt necesități indispensabile pentru un contur complet al rolului pe eşichierul liric mondial, în care tânărul artist se afirmă ca o voce importantă şi în care concurența este acerbă. Culmile îi sunt însă tangibile.

Cu glas proaspăt, strălucitor şi pătrunzător, Veronica Anuşca a fost o Gilda admirabilă prin ambitusul vocii, suplețea derulării frazelor, preciziunea agilităților de coloratură (aria „Caro nome”, în care a preferat o cadență personală în celebra vocaliză supraacută) şi controlul pianissimelor. Este o cântăreață la care trăirea lăuntrică, sinceritatea, se fac resimțite în fiecare sunet. Cu calm, limpezime şi linişte interioară a cântat aria „Tutte le feste al tempio” şi cu aplomb în accente duetul „Sì, vendetta” cu Rigoletto. Pe tot parcursul serii, modelarea expresivă a desenului melodic a fost concepută cu ştiință a stilului, vădind un studiu serios. Odată trecute emoțiile debutului, Veronica Anuşca va îngriji mai mult, cu siguranță, atacurile supra-acute de forță (Mi bemol). Actriță dedicată diafanului său personaj străbătut de caldă puritate sufletească, soprana a alcătuit un cuplu scenic ideal cu tatăl ei, interpretat de baritonul Vasile Chişiu, şi el actor convingător şi cu potrivită expunere a dramei pe care o parcurge.

Veronica Anuşca şi Teodor Ilincăi

Cele mai bune momente ale demersului vocal al lui Chişiu au fost în registrul înalt, puternic şi extins până la un final („Ah, la maledizione!”) de mare spectaculozitate. Stăpân asupra intențiilor cu care vocalitatea verdiană trebuie întâmpinată, baritonul a dezvoltat atât autoritate cât şi culori moi, cu tente triste şi imploratoare. Foarte frumos a cântat finalul „... signori, pietà!” al ariei „Cortigiani”. Sunt câteva aspecte însă care ar trebui să-i stea în atenție, în special în direcția sonorizării pe registrele grav şi central-grav, a omogenizării timbrale în sensul creşterii impactului unor rostiri esențiale (iată, chiar declamația de început a ariei „Cortigiani”).

Un alt debut promițător a fost al tânărului bas Iustinian Zetea în rolul Monterone. În întruchiparea unor personaje episodice, îi remarc pe baritonul Daniel Filipescu (Marullo), pe tenorul Andrei Lazăr (Borsa), alături de colegii lor. Basul Pompeiu Hărăşteanu, 78 de ani, a fost Sparafucile.

Cu prime apariții scenice de interes, cu antren din partea tuturor interpreților, mobilizați de nivelul excelent al debutanților, serata a fost de ținută, coordonată cu profesionalism din fosă de dirijorul Adrian Morar, promotorul unei dinamici corecte, alerte, care a creat atmosferă şi tensiune emoțională. Orchestra, Corul (pregătit de neobositul Stelian Olariu) şi soliştii au urmat impulsurile baghetei cu atenție şi simț al spectacolului.

Rețin un singur bemol... În cvartetul din ultimul act cu tenorul, soprana şi baritonul, tânăra mezzosoprană Andreea Iftimescu, altminteri una din frumoasele voci emergente, a fost ca într-un... „film mut”. Mă întreb de ce nu a luat dirijorul măsuri la repetiția de ansamblu cu pian (care se face obligatoriu cu două zile înainte de spectacol) sau la cea generală (dacă a existat), când a constatat discrepanța de sonoritate dintre Maddalena şi ceilalți... Sau dacă a fost o situație apărută intempestiv, cel puțin un anunț de prevenire a publicului se putea face, dacă nu o înlocuire de ultimă oră. (Foto: Mihai Cosma)

După Bach

Cleopatra DAVID

După seria de prelegeri cu muzică din stagiunea trecută intitulată ***Poveste pentru pianist şi măşti*** şi dedicată lui Chopin, pianistul Nicolae Dumitru propune un proiect educativ în cadrul unui turneu naţional sub denumirea ***Patimile după Bach.*** În seara de 5 martie 2013, când se împlineau 115 ani de la primul concert al orchestrei Filarmonicii din Bucureşti pe scena Ateneului, a avut loc în aceeaşi prestigioasă sală unul dintre aceste spectacole dedicate muzicii create şi inspirate de Johann Sebastian Bach.

Nicolae Dumitru este absolvent al Colegiului de Muzica „Gnessin" din Moscova şi a avut apariţii solistice alături de orchestre ca Filarmonica Academică de Stat din Moscova, Filarmonica din Chişinău, Filarmonica „George Enescu" din Bucureşti, Orchestra Naţionala Radio, sau Orchestra Simfonică Nijni – Novgorod. De asemenea, a susţinut recitaluri în Suedia, Spania, Rusia şi România.

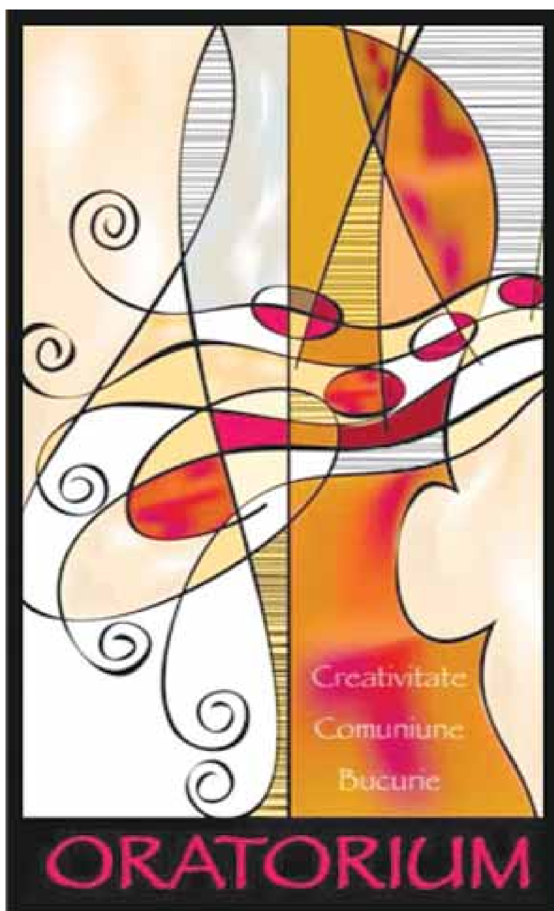
Discursul protagonistului a avut o componentă emoţională puternică, fiind totuşi dezavantajat de spaţiul deschis al sălii Ateneului, unde, spre deosebire de atmosfera intimă a Teatrului Act, orice declamator este obligat să domine audienţa. Şi Nicolae Dumitru a făcut-o. Într-o primă parte în care a interpretat prelucrări pe teme de J. S. Bach, pianistul şi-a început prelegerea cu date istorice, punctând zilele de 5 martie (data morţii lui Prokofiev şi …Stalin) şi 21 martie (data naşterii lui J. S. Bach). Interpretul a subliniat conexiunea marelui compozitor cu Divinitatea ca fiind factorul esenţial în supremaţia operei sale şi faptul că dorinţa de a atinge Absolutul i-a făcut pe Liszt sau Rahmaninov să se raporteze permanent la Bach. „Tânjirea după Bach" a numit Nicolae Dumitru această căutare. Nu s-a putut însă răspunde la întrebarea: cât de conectaţi cu Divinitatea au devenit aceşti căutători? Dacă în cazul lui Bach există certitudinea şi, aş putea adăuga faptul că există de asemenea în cazul lui Händel, Vivaldi sau Mozart, înaintând în istoria muzicii se afirmă îndoiala, frământările, tensiunile, ambiţiile. Instrumentul de percepţie şi înţelegere a muzicii se schimbă cu fiecare epocă, trecând de la spiritual către emoţional, apoi mental, arta sfârşind în perioada contemporană fie în subconştient, fie în supra-conştient.

Nicolae Dumitru

Programul primei părţi a conţinut transcripţia pentru clavecin realizată de Bach a *Concertului pentru oboi şi orchestră* de B. Marcello, Fr. Liszt - *Variaţiuni pe tema coralului "Weinen, Klagen, Sorgen, Sagen"* de J. S. Bach şi S. Rahmaninov – *Preludiu, Gavotte şi Gigue* după *Partita în Mi major pentru vioară solo* de J. S. Bach.

Cea de a doua parte a fost dedicată exclusiv muzicii lui Bach, pianistul interpretând *Partita nr.6 în mi minor* .

Audienţa alcătuită preponderent din tineri a fost cucerită de pasiunea şi dedicarea cu care artistul şi-a spus monologul şi a interpretat paginile muzicale. Declarat "Omul Zilei" de Jurnalul Naţional, Nicolae Dumitru a transmis emoţie, a deschis ochii şi inima publicului descriind patimile şi nostalgia după ceea ce a fost pe de-a întregul Johann Sebastian Bach. Filarmonica "George Enescu", după spectacolele dedicate exclusiv copiilor, şi-a asumat astfel rolul de educator şi pentru publicul adult.

Proiectul *Oratorium*, ediţia a III-a

www.oratorium.ro

Un proiect al Fundaţiei Jubilate

Oratorium este un curs de măestrie de 10 zile pentru orchestră şi cor, sub conducerea unor docenţi membri în orchestre de rang mondial (Bergen Filharmoniske, Dallas Symphony, Chamber Orchestra of Europe, Pittsburgh Symphony). Cursul se adresează tinerilor muzicieni profesionişti, instrumentişti şi cântăreţi, absolvenţi de conservator, la începutul carierei lor profesionale muzicale. În actuala ediţie vom avea ca material de studiu partitura *Ein Deutsches Requiem* de Johannes Brahms, lucrare ce va fi prezentată în trei concerte.

Muzicienii interesaţi să participe la acest proiect, sunt invitaţi să viziteze pagina noastră de internet: www.oratorium.ro.

De 2 x Orchestra Națională de Tineret

Ecaterina STAN

Orchestra Națională de Tineret sună splendid! Şi nu doar pentru că are ceva vechime, adică va împlini în august şase ani, ci pentru că instrumentiştii nu sunt încă “virusați” de cutumele zilnice-jalnice şi nu au autosuficiență şi blazare! Au un ***guru*** în care cred: **Cristian Mandeal**, care a ştiut să crească în ei o stare de dăruire nemărginită pentru muzică!

În urmă cu ceva ani, îl întrebam pe Cristian Mandeal ce se va întâmpla cu aceşti copii şi am primit un răspuns pesimist. Simt că, incredibil, dar soarta orchestrei pare să aibă şanse, îi merge din ce în ce mai bine, începe să se vadă neferícita luminiță de la capătul tristului tunel! Mă refer la prezența la **Festivalul Internațional *YoungEuro Classic***, de la Berlin, din august 2012, la concertele din țară şi Bucureşti …

Laudă întemeietorului, lui Marin Cazacu, fără al cărui efort făr de odihnă nu s-ar fi înființat ansamblul!

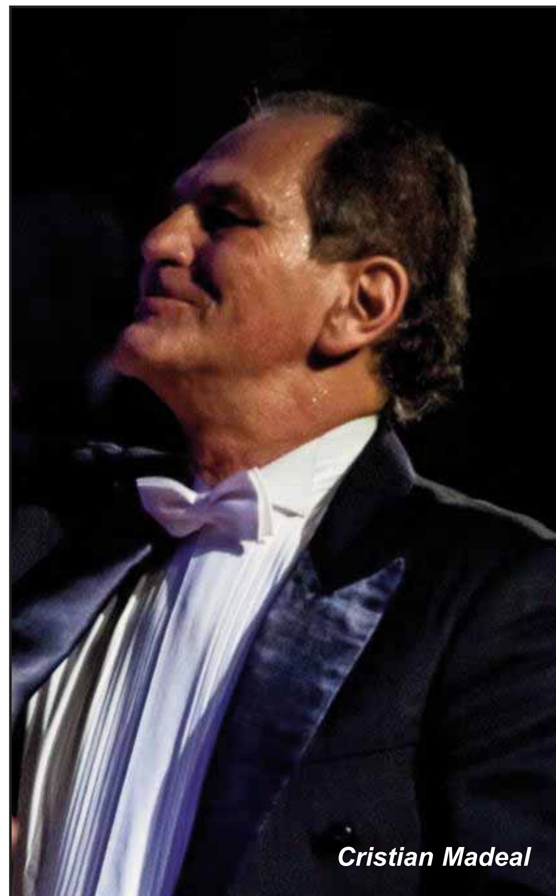
Sâmbătă 2 şi duminică 3 martie, ONT a susținut un tur de forță cu două concerte total diferite.

Primul, cel de la Ateneul Român, a fost dirijat de ***Stefan Geiger*** (care este şi trombonist de notorietate) şi a redat muzica primului lungmetraj de animație, numit **Aventurile Prințului Achmed,** muzică scrisă de **Wolfgang Zeller** pentru filmul creeat de **Lotte Reiniger**, în 1926. Atât filmul cât şi partitura au fost recuperate şi sunt prezentate în lume. Concertul a fost organizat de Marin Cazacu la cererea şi împreună cu **Goethe Institut** din Bucureşti, cu sprijinul **Primăriei MunicipiuluiBucureşti**, al **CreArt** şi al **Filarmonicii George Enescu**.

Muzica are forma unei suite simfonice şi urmăreşte cu fidelitate povestea ce se derulează pe ecran.Este destul de desuetă, nu suferă de o originalitate notabilă, însă este bine scrisă şi mai ales este orchestrată cu mare meserie!

Wolfgang Zeller (1893 –1967) compozitor şi violonist german, o vreme la Berlin, la orchestra , a scris mai ales muzică ilustrativă, cea pentru **Aventurile Prințului Achmed**, fiind cea mai cunoscută. Pe timpurile lui Hitler, a scris muzică de propaganda fascistă, iar după război antifascistă…

În fine, am ascultat o interpretare de excelentă calitate! Orchestra a urmărit cu flexibilitate gestul talentatului dirijor, tinerii veniți de peste tot din țara românească, au cântat frizând perfecțiunea! Omogen, fără asperități, cu fluență! Au fost lirici, dramatici…aşa cum s-a cuvenit! Deți filmul este destul de lung, în desfăşurarea nu s-a simtit nici o urmă de oboseală sau dezinteres!

Cristian Madeal

Filmul în sine ne-a facut părtaşi la începuturile animației. Autoarea peliculei, Lotte Reiniger (1889 – 1971) este un personaj legendar în acest teritoriu! În anii filmului mut, acompaniamentul era *live*, aşadar resuscitarea în sala Ateneului ale unor obiceiuri de epocă a fost emoționantă! Germania ştie să investească în cultură, în recuperarea valorilor ei din orice teritoriu! **Aventurile Prințului Achmed** sunt pentru Orchestra Națională de Tineret o nouă pagină în istoria ei, pe cât de scurtă pe atât de densă!

În seara de 3 martie, la Sala Radio, Orchestra Națională de Tineret ne-a invitat la o **Gala Ceaikovski**. De data aceasta a cântat sub bagheta lui ***Cristian Mandeal***. În program Uvertura fantezie Romeo şi Julieta, aria lui Lenski din opera Evgheni Oneghin – trascripție pentru violoncel - solist **Marin Cazacu**, Pezzo Capriccioso pentru violoncel şi orchestră, opus 62 – solist **Ştefan Cazacu**, în partea a II-a Capriciul italian, opus 45 şi Uvertura 1812.

Componența ansamblului, puțin diferită față de ce-a de cu o zi înainte, progamul greu, complex…Categoric, orchestranții au avut enorm de lucru pentru cele doua concerte!! Poate că ceva din oboseala lor s-a oglindit în Romeo şi Julieta. Oricum, prima lucrare din orice concert este supusă unui stress emotional poate explicabil, poate nu. Acompaniamentele au fost atent făcute, contrastul dintre evocatoarea arie a lui Lenski-Marin Cazacu şi plină de energie piesă… capricioasă-Ştefan Cazacu a fost relevant! Soliştii, tatăl şi fiul, au primit aplauze entuziaste! Ştefan Cazacu a oferit ca bis o piesa de Astor Piazzolla şi celebrul Zbor al cărăbuşului de Nikolai **Rimsky-Korsakov**.

Capriciul italian şi Uvertura 1812 au fost copleşitoare! Energiile dirijorului-mentor şi al discipolilor s-au unit pentru bucuria celor din sala arhiplină de melomani, susținători entuziaşti ai tinerilor de pe scenă! Au fost momente de grație, ce mi-au adus aminte de concertul susținut de ONT sub egida ultimului Festival International George Enescu!

Efortul uriaş făcut MARIN CAZACU merită să fie continuat, sprijinit, aplaudat!

Spirit slav în glasuri româneşti

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Corul Academic Radio condus de Dan Mihai Goia surprinde şi în această stagiune prin repertoriul abordat în tradiţionalul concert *a cappella*. Obişnuiţi fiind să-l ascultăm interpretând lucrări din creaţia corală românească a secolului XX sau din literatura muzicală vest-europeană ori americană, am fost invitaţi, de această dată, să călătorim în lumea sufletului slav.

Cu ocazia Zilei Internaţionale a Cântului coral, am putut asculta în prima parte a concertului din 13 decembrie, intitulat ***Din muzica popoarelor slave***, lucrări religioase ale unor compozitori slavi precum Antonin Dvorak, Dmitri Bortnianski, Stevan Hristić, Atanas Badev, Mihael Oczko sau Serghei Rahmaninov. Însoţit şi de organista Simona Popovici, Corul Academic Radio a însufleţit partituri de o deosebită frumuseţe ce ilustrează din plin spiritualitatea lumii slave, majoritar ortodoxă, dominată de un profund sentiment de trăire interioară.

Siguranţa atacurilor dată de precizia gestului dirijoral şi acurateţea intonaţiei au fost factori ai unei execuţii ce a evidenţiat şi varietatea stilurilor abordate, de la muzica romanticilor la cea a creatorilor din prima jumătate a secolului XX şi chiar la cea contemporană, mărturie a transmiterii nealterate a spiritului slav de la o generaţie la alta. Tot în programul primei părţi am putut remarca un alt aspect interesant: prezenţa unor lucrări precum *Ave Maria* de Dvorak sau *Ave Verum* a compozitorului polonez Mihael Oczko. Aceste partituri cu texte în limba latină, într-o interpretare remarcabilă a Corului Academic Radio, sunt dovada întrepătrunderii dintre caracteristicile cântului ortodox slav şi textele specifice lumii catolice, atât de des întâlnită în muzica ţărilor din zona centrală a continentului european (Cehia, Polonia, Slovacia).

Spre încântarea publicului, prima parte s-a încheiat cu două fragmente din celebra partitură *Vecerniile* de Serghei Rahmaninov, capodoperă ce ilustrează desăvârşit spiritul ortodoxismului slav, şi în special al celui rus.

Cea de a doua parte a concertului a debutat cu un moment dedicat cântecelor şi colindelor tradiţionale slave (cehe, poloneze, slovace şi ucrainene), maestrul Dan Mihai Goia marcând astfel apropierea sărbătorii Naşterii Domnului de care ne mai despărţea puţin timp. Mergând pe aceleaşi coordonate ca şi în prima parte, Corul Academic Radio ne-a propus să audiem piese corale ale unor compozitori din Croaţia, Rusia, Serbia, dar şi un Triptic folcloric slav în care momentul solistic a fost susţinut de soprana Svetlana Sâcenkova, neinterpretate până acum de vreun alt ansamblu coral românesc. Omogenitatea partidelor vocale şi siguranţa ritmică au fost şi ele parte din elementele prin intermediul cărora, muzicienii conduşi de Dan Mihai Goia au construit succesul acestui concert. Este clar însă faptul că protagoniştii evenimentului au depus un efort deosebit în pregătirea sa, piesele propuse necesitând o deosebită atenţie la nivelul textelor, scrise în limbi dificile şi mai puţin utilizate la noi.

Dincolo de aceste aspecte, Corul Academic Radio a oferit un concert de ţinută, care a reuşit să trezească interesul publicului meloman, sala Radio fiind aproape plină, iar artiştii răsplătiţi cu aplauze de un entuziasm sincer. Nici nu se poate altfel, atunci când spiritul slav este însufleţit de glasuri româneşti.

CENTENAR EMILIA COMIŞEL

(n. 28 februarie 1913, Ploieşti – m. 18 aprilie 2010, Bucureşti)

Al. I. BĂDULESCU

Personalitate emblematică a etnomuzicologiei româneşti, Emilia Comişel a văzut lumina zilei la 28 februarie 1913, în oraşul Ploieşti, în familia unor cunoscuți intelectuali. Tatăl a fost renumitul institutor, dirijor şi profesor de muzică Gheorghe Comişel, absolvent al primei promoții din cadrul Academiei de Muzică Religioasă din Bucureşti (1931), iar mama – profesoară de activități practice. Viitorul etnomuzicolog a început studiile muzicale la vârsta de 7 ani (vioară), împreună cu tatăl său.

După absolvirea şcolii primare şi a celei secundare din oraşul natal (Liceul de fete ,,Despina Doamna"), între anii 1933–1937, Emilia Comişel îşi continuă pregătirea de specialitate la Academia Regală de Muzică şi Artă dramatică din Bucureşti, beneficiind de îndrumarea marilor maeştri ai muzicii româneşti din acea vreme: Ioan D. Chirescu (teorie, solfegiu); Alfonso Castaldi (armonie); Alfred Alessandrescu (contrapunct); George Breazul (enciclopedia muzicii); Constantin Brăiloiu (folclor, istoria muzicii); Dimitrie Cuclin (estetică şi forme muzicale); Ştefan Popescu (dirijat cor); Paul Jelescu (pian).

Profund legată de viața satului românesc, la recomandarea tatălui său şi, cu deosebire, a maestrului Constantin Brăiloiu, încă din timpul studiilor muzicale universitare se dedică, cu întreaga ființă, imensa putere şi capacitate de muncă, cercetării ştiințifice a folclorului muzical românesc – incontestabilă avuție națională a poporului român.

Timp de peste şapte decenii, profesoara Emilia Comişel, învingând cu bărbăție inerentele greutăți, a străbătut teritoriul țării, cu deosebire reprezentativele zone etnofolclorice din Muntenia, Dobrogea, Ardeal şi Moldova, precum şi din teritorii locuite de românii din afara actualelor granițe ale României (din Bulgaria, Iugoslavia, Albania, Canada, SUA etc.), reuşind să culeagă peste 9.000 de melodii populare, o adevărată comoară ce se păstrează în patrimoniul Institutului Național de Folclor, al cărei cercetător ştiințific, cercetător ştiințific principal, apoi şef de secție Muzică Populară a fost aproape trei ani, precum şi la Institutul de Studii Sud-Est Europene (1967–1974), dar şi în unele colecții particulare.

Rezultatele acestei uriaşe activități ştiințifice au fost prezentate în zeci de studii de referință, referate şi articole apărute în prestigioase reviste de specialitate, din țară şi străinătate (Olanda, Belgia, Grecia, Bulgaria, URSS, Franța, Canada, Elveția, Polonia, Italia etc.), în conferințe, prelegeri, concerte-lecții, emisiuni de radio şi televiziune, din țară şi de peste hotare, precum şi în importante cărți. Acestor prestigioase apariții editoriale li se adaugă cele opt volume, din ampla şi formidabila activitate ştiințifică şi din bogata arhivă documentară a celebrului compozitor şi etnomuzicolog Constantin Brăiloiu.

Paralel cu extraordinara sa activitate de cercetare a folclorului muzical românesc, din țară şi străinătate, profesoara Emilia Comişel şi-a dăruit o importantă parte a vieții activității didactice, de instrucție şi educație, în calitate de profesor de muzică, iar din 1949 până în anul 1976, în învățământul universitar din Bucureşti, respectiv la Conservatorul de Muzică „Ciprian Porumbescu".

Din amplul program de cercetare a creației populare, de-a lungul timpului, au făcut parte şi localități din județul natal, îndeosebi din valea superioară a Prahovei, din valea superioară a Teleajenului, dar şi din perimetrul zonei de sud a județului.

Vasta activitate ştiințifică şi pedagogică a eminentei profesoare Emilia Comişel a fost apreciată, pe plan național, prin acordarea a două premii, de către Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România, de către Academia Română (Premiul ,,Ciprian Porumbescu" – 1982) şi Marele Premiu al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România (la împlinirea vârstei de 95 de ani, în 2008), precum şi înalte ordine şi medalii ale statului român. Numeroase localități din țară i-au decernat titlul de Cetățean de Onoare, printre care şi Primăria Municipiului Ploieşti şi Consiliul local (în ziua de 9 martie 2001). În anul 1959, profesoara Emilia Comişel a fost aleasă în calitate de membru al Societății Internaționale de Folclor din Londra, în anul 1968 – din Elveția şi în 1975- din Paris.

În urma unei îndelungate şi grele suferințe, marea **Doamnă a Folclorului Românesc**, în ziua de 18 aprilie 2010, a trecut în eternitate.

Centenarul naşterii sale a fost marcat prin importante manifestări, în ziua de **, 28 februarie ac.**, în cadrul emisiunii Etno (televiziune), **vineri, 1 martie ac**. printr-un **Simpozion** ce a avut loc la **Universitatea Națională de Muzică din Bucureşti**- la care au luat cuvântul personalități marcante ale creației, muzicologiei şi etnomuzicologiei: Constantin Arvinte, Al.I. Bădulescu, Gheorghe Oprea, Ion Oltean, Lia Cosma, Gelcu Maxutovici, Elena Chirică, Angelica Stoican, Gabriela Apostolache, Elize Stan precum şi cunoscuții solişti: Rodica Gabriela Anghelescu, Nicolae Mureşan, Mariana Anghel, Ştefan Vlad, Maria Tripon, Floarea Calotă, Maria Stroia şi Viorica Flintaşu,care au susținut şi un interesant recital de muzică populară şi cultă.Moderator prof. dr. Irina Dragnea, preşedinta Asociației Comişel.

O manifestare omagială a avut loc în ziua următoare **sâmbătă, 2 martie ac**, începând de la ora 16.00, la **Muzeul Memorial „Paul Constantinescu"**, la care au rostit alocuțiuni: prof. dr. Al.I.Bădulescu şi Irina Drahnea Comişel, prof.dirijorul şi compozitorul Leonida Brezeanu ş.a..

Manifestarea s-a încheiat cu vizionarea filmului documentar-Centenar Emilia Comişel, o viață dedicată etnomuzicologiei româneşti-comentat de prof.dr. Irina Dragnea Comişel şi cu un recital vocal-instrumental susținut de soprana Rodica Anghelescu solistă a Ansamblului „Ciocâlia"- Bucureşti, violonista Ancuța Adela-Liceul de Artă Ploieşti ş.a.

Lajta Laszlo 1892-1963

Ecaterina STAN

După moartea lui George Enescu, locul acestui sfânt al culturii româneşti în Academia franceză i-a fost dat lui Lajta Laszlo. 2013 este an Lajta Laszlo, sunt 50 decând s-a prăpădit şi profit de ocazie să scriu câte ceva despre muzicianul care era mai cunoscut în Franța, decât în Ungaria, propria sa patrie.

Este/era mai cunoscut ca folclorist, una dintre ştiințele muzicii foarte la moda odată, căreia i s-au dedicat Bartok Bela, Kodaly Zoltan, Constantin Brailoiu, Emilia Comişel... Foarte apropiat ca leat de Bartok şi Kodaly, Lajta Laszlo s-a ocupat fără de odihnă de recuperarea patrimoniului muzical ce era încă viu în teritoriul transilvan şi nu numai. Secuimea, zona Ciucului, cea de pe lângă Cluj, de la Sic au fost cutreierate cu migală şi grijă, pentru a nu lăsa nimic pierzaniei. Şi Lajta ştia bine că nu e timp de pierdut, bătrânii erau pe ducă cu cântecele lor cu tot! Discuri de patefon au păstrat mii de imprimări, un tezaur inestimabil, ce se află şi în culegeri tipărite.

La mijlocul anilor 70, pe când şi eu încă mai aveam entuziaste porniri de culegător de folclor, mă uitam la culegerile de folclor ale lui Lajta ca la nişte cărți sfinte, obținute în taină şi cu imensă greutate, căci erau interzise de securitate!

Lajta Laszlo a fost şi compozitor şi dirijor. Au rămas 68 de opusuri în urma lui. Unele de inspirație folclorică, altele nu. A scris 9 simfonii, suite orchestrale, multe opusuri camerale, coruri, o opera bufa , un balet...

Era un anticomunist convins, aşa că după 1948 nu i s-au mai cântat lucrările. Până la sfârşitul vieții a trăit într-o mare sărăcie, vânzând din casă, pentru ca să aibă minimumul necesar pentru supraviețuire! Nu a cedat nici un milimetru din crezul său! Lajta Laszlo, membru al Acdemiei franceze a murit într-o mare mizerie, la fel ca şi cel al cărui loc la ocupat printre savanții celebrii ai omenirii, George Enescu!

Aşadar este an Lajta Laszlo.Institutul Maghiar din Bucureşti i-a dedicat o seară muzicianului. Muzicologul Horvath Zoltan de la Academia de Muzică George Dima din Cluj i-a prezentat viața, pe câteva panouri au fost expuse afişe, fotografii, apoi a avut loc un recital susținut de violonista Beres Melinda şi pianista Horvath Edit, cadre didactice la instituția abia pomenită. În programSonatina pentru vioară şi pian opus 13, Poveştile pentru pian opus 2 şi Sonata concertantă pentru vioară şi pian opus 68, aşadar ultima creeație a maestrului comemorat. Recitalul a fost de calitate, plin de emoție şi a fost prețuit de cei mulți din sală. A aprins o candelă în amintirea lui Lajta Laszlo!

Sper ca putinele mele cuvinte să fie măcar o schiță de portret al unui om de înalt profesionalism, pe care Franța îl numeşte cu mare respect ***unul dintre cei trei mari maghiari***, alături de Bartok şi Kodaly.

Recital Sandu Sandrin

Corina BURA

Recitalurile care au loc Duminică seara pe scenele Atheneului Român reprezintă alternativa potrivită pentru cei care doresc să-şi limpezească gândurile şi să-şi liniştească sufletul în ajunul unei noi săptămâni de lucru. Organişti, violonişti dar mai ales pianişti, în alcătuiri bine gândite delectează un auditoriu select, din fericire numeric tot mai dens. 11 noembrie a.c. a fost un astfel de moment, în care pianistul şi profesorul **Sandu Sandrin** a evoluat pe clapele Steinway-ului Sălii Mari a inegalabilului edificiu. Interpretul şi-a compus un program bine gândit care, prin cele patru preludii (2,4,7,12) selectate din cel de-al doilea caiet, cu titlul omonim, aparținând lui **Debussy**, a creat atmosfera necesară unei seri elevate: *Feuilles mortes* -Lent et mélancolique-, *«Les fées sont d'exquises danseuses»* - Rapide et léger - (titlul fiind împrumutat din cartea *Peter Pan in Kensington Gardens*, pe care fiica autorului a primit-o cadou)*, La terrasse des audiences du clair de lune, Feux d'artifice*. Titlurile preludiilor sunt mai mult decât semnificative, având calități descriptive care însă au păstrat proaspăt procesul imaginativ al interpretului. Deşi stilul lor este inconfundabil, Sandu Sandrin le-a ales

astfel încât să fie percepute ca un tot, în acelaşi timp dând frâu fanteziei şi bucuriei de a cânta o muzică atât de aleasă, ca o mare introducere pentru misterioasele acorduri ale *Sonatei în fa#* de **George Enescu**. Acest opus a fost executat cu o mare siguranță, cu naturalețe, cu înțelegerea absolută a logicii scriiturii enesciene, toate acestea fiind rodul unei permanente meditații asupra acestui text căruia i-a descoperit valențe paradoxale, deoarece rareori claritatea unui asemenea discurs, pe care l-am numi tragic, să poată induce o pace filosofică. Partea a doua a recitalului a schimbat registrul trecând pe un repertoriu pur romantic: **Liszt** – *Sonetul 123* (*Petrarca*), piesa nr. 6 selectată din cea de a doua suită a ciclului *Années de pèlerinage*, în care pianistul a realizat momente care au generat stări emoționale de mare subtilitate; a urmat un triptic chopinian: *Valse brillante op.34 nr.1*, care a mai risipit atmosfera de visare care se instalase încă de la începutul recitalului. După înaripatele cascade virtuoze şi spumoase Sandu Sandrin s-a regăsit în *Nocturna în Mi b op.55 nr.2,* un *Lento sostenuto*, fără contraste, mişcare cu atât mai potrivită pentru a dezvălui şi sublinia profunzimea, esența sentimentului, paletă pe care pianistul o stăpâneşte cu mare finețe. În sfârşit, *Barcarola în Fa# op.60* care împlineşte cele mai înalte standarde ale genului a încheiat cu succes un recital închinat meditației asupra naturii, vieții şi iubirii. Au venit în completare cele 2 Mazurci op.24 cu degajarea firească împlinirii unei seri memorabile, în aplauzele unui public exigent alcătuit din discipoli, colegi, melomani şi doritori de artă autentică.

La Sibiu,
Eleganţa unei creaţii

Doina MOGA

După câte ştiu, premiera cu baletul „Anotimpurile" de la Teatrul de resort din Sibiu a trecut fără a fi sărbătorită în mod special, desigur cu excepţia aplauzelor multe şi calde ale spectatorilor. Puţin, foarte puţin, nedrept şi de neînţeles. Spun asta pentru că, urmărindu-l (despre balet este vorba), mai mult în amintirea timpurilor de odinioară când eram o nelipsită invitată a teatrului în cauză, dar şi din mare curiozitate profesională, am avut în fine prilejul să repet gestul atât de rar făcut în cariera mea de critic şi anume, metaforic vorbind, să-mi scot pălăria în faţa unui concept coregrafic la debut. Pentru că, pe parcursul derulării lui am asistat, fără nici o urmă de îndoială, la conturarea unei mari artiste. Ea, coregrafa, a făcut posibil, ceva greu de imaginat - dat fiind faptul că *Anotimpurile* lui Vivaldi au fost pe parcursul timpului, subiect şi suport pentru multe balete, bune, inspirate sau mai puţin inspirate, în coregrafii clasice sau moderne, cu ştaif sau fără, în toate stilurile dansante, sub semnături autohtone sau străine. Şi anume, a reuşit să creeze un balet nou, proaspăt, curat, cu un limbaj gestic aristocratic, cursiv, fără asperităţi şi pauze inutile, fără repetabilităţi iritante pentru privitor, spumos, lin, într-o continuă mişcare, ca un pârau cristalin de munte. Am văzut şi admirat în *Anotimpurile* Aleishei Gardner o partitură elegantă în care clasicul s-a desprăfuit şi modernul s-a patinat, făcând fuziunea lor lină, firească, logică, dar surprinzătoare şi în egală măsură o complexă ofertă tehnico-artistică, excelent prilej de etalare a calităţilor balerinilor sibieni. Şi am mai remarcat ceva. Ceva extrem de rar întâlnit în lumea creatorilor de artă din toate timpurile. Respectiv, faptul că, intuitiv sau nu, Aleishia Gardner a recunoscut şi respectat suveranitatea muzicii, indiscutabilă dealtfel în alăturarea ei cu orice altă artă. Şi, respectând-o, i-a ieşit. Muzica s-a deschis altfel pentru ea şi i s-a definit ca partener. Baletul a fost cuceritor, frumos, chiar filozofic, iar viziunea asupra anotimpurilor, omului, naturii şi muzicii, fermecătoare. S-a simţit că totul a fost gândit cu sufletul, inima şi mintea, fiecare detaliu bucurându-se de aceeaşi atenţie şi dragoste. Iar costumele - de la linie la culoare, de la textura la ambianţă şi volum, ele însele o fină reliefare a anotimpurilor; luminile - care la rândul lor subliniază subtil concepţia filozofică asupra lucrării, împreună cu harul interpretativ şi look-ul balerinilor sibieni, toţi de nota zece, au făcut din premiera baletului *Anotimpurile* un eveniment, un succes, şi o mare izbânda a teatrului respectiv. De ce izbândă şi de ce a Teatrului? Simplu. Pentru că Aleishia Gardner este membră a baletului sibian încă de la semnarea actului lui de naştere, pentru că s-a format în el, s-a dezvoltat în el, a crescut cu el, s-a deschis în el şi se confundă cu el. Ea este poate cel mai autentic şi fidel exponent al lui. Bravo Aleishia Gardner şi bravo Teatrului de balet din Sibiu care i-a fost în egală măsură casa, familie, dar şi acces spre marea artă. Dacă Sibiul se mai gândeşte la când şi cum îşi va sărbători „copilul", eu, prin acest articol, plus invitaţia pe care o adresez baletomanilor şi iubitorilor genului de oriunde s-ar afla, să meargă şi să vadă acest spectacol, garantându-le o reală bucurie şi surpriză, o sărbătoresc acum. Acum, la cinci ani de la naşterea acestui Teatru, acum la cinci ani de când Aleishia Gardner şi-a început linia ascendentă parcurgând toate treptele profesiei alese. Dacă mă gândesc bine cred că de fapt Aleishia Gardner cu acest balet a sărbătorit teatrul căruia îi este dedicată întru totul. Mai adaug faptul că spectacolul a avut loc pe 27 februarie, a durat 45 minute, a fost organizat de Teatrul de balet din Sibiu şi Casa de Cultură a Municipiului Sibiu sub sigla Primăriei, şi a avut ca nume de referinţă şi rezonanţă la capitolul creaţie pe: Aleishia Gardner – coregraf şi Carmen Siminie - scenograf şi costume; la capitolul interpretare pe soliştii Joshua Beaver, Risa Mochizuki, Keston Meyer, Arielle Martin, Saaya Pikula, Mircea Munteanu, Madeleine Bonn şi Ansamblul teatrului - solişti la rândul lor şi la capitolul muzică pe astrul Antonio Vivaldi cu inconfundabila lui pană componistică. Personal, de abia aştept să revăd acest balet.

Aleishia Gardner

Colocviul „Sabin V. Drăgoi”

Constantin-Tufan STAN

În prezența unui public select, au debutat, la Şcoala Gimnazială din Belinț, lucrările primei ediții a Colocviului Național de Folclor „Sabin V. Drăgoi”, dedicat folclorului românesc bănățean şi muzicii culte. Organizatorii (Primăria Belinț, Consiliul Local Belinț şi Şcoala Gimnazială Belinț) au asigurat un cadru optim pentru desfăşurarea unei manifestări de excepție, de un cert nivel academic. După vizitarea muzeului găzduit de şcoala din Belinț (o splendidă colecție de minerale donate de Constantin Gruescu, cetățean de onoare al comunei, o expoziție închinată istoriei învățământului bănățean, realizată, cu ani în urmă, de prof. Simion Dănilă, şi o mică colecție cu fragmente de ceramică aparținând culturii Coțofeni, amenajată de prof. dr. Constantin-T. Stan), distinşii invitați (prof. Gelu Stan, prof. dr. Daniela Băcilă, prof. univ. dr. Constantin Catrina, lector univ. Ioan Tomi, prof. univ. dr. Dumitru Jompan, prof. dr. Ion Căliman) au admirat o inedită expoziție de carte veche cu autografe aparținând unor corifei ai muzicii bănățene, Sabin V. Drăgoi şi Nicolae Ursu. Lucrările colocviului (moderat de Simion Dănilă şi Constantin-T. Stan, inițiatorul evenimentului) au prilejuit abordarea unor probleme sensibile cu care se confruntă folclorul contemporan, dar şi societatea românească, în general: fenomenul tot mai accentuat al poluării folclorului, manelizarea muzicii româneşti şi asaltul tot mai agresiv al kitsch-ului şi al amatorismului. Lansarea *Monografiei muzicale a comunei Belinț*, una din capodoperele folcloristice ale lui Sabin Drăgoi, într-o reeditare anastatică, în îngrijirea lui Constantin-T. Stan, cu studii introductive semnate de Constantin Catrina şi Simion Dănilă. Prima ediție a Colocviului Național de Folclor „Sabin Drăgoi” a fost încununată, în final, printr-un concert instrumental, care i-a avut ca protagonişti pe Amalia Ştefania Lina, pian (elevă la Colegiul Național de Artă „Ion Vidu” din Timişoara, la clasa conf. univ. dr. Sorin Dogariu), cu pagini dintr-o sonată mozartiană şi partea a II-a (*Colind*) din *Suita românească* de Eugen Cuteanu, Raul Petrescu, clarinet, elev la Şcoala Gimnazială de Muzică „Filaret Barbu” din Lugoj, clasa prof. Lucian Costi (*Prin Munții Apuseni* de Liviu Comes), şi Raluca Miclăuş, pian, profesoară la Şcoala Gimnazială de Muzică „Filaret Barbu” din Lugoj, care a dăruit spectatorilor prezenți o miniatură semnată de Vasile Ijac, *La crâşmă*.

Motivați de valoarea intrinsecă a melodiilor cuprinse în ediția princeps a *Monografiei muzicale a comunei Belinț* (Scrisul Românesc, Craiova [1942]), ecoul unui ancestral strat folcloric (colinde, doine şi cântece propriu-zise, bocete, balade şi dansuri), care au constituit izvor de inspirație pentru reprezentanți de frunte ai şcolii componistice româneşti (Sabin Drăgoi, Paul Constantinescu, Eugen Cuteanu, Delly-Szabó Géza), dar şi pentru un corifeu al muzicii de avangardă europene, György Ligeti, generând adevărate capodopere ale literaturii muzicale camerale şi simfonice, prezente cu obstinație pe importante scene de concert naționale şi internaționale, încurajați de generosul sprijin al Consiliului Județean Timiş, am decis reeditarea, după şapte decenii, a acestui monument al folcloristicii româneşti, o adevărată carte de vizită a spiritualității rurale româneşti bănățene.

Din cuprinsul *Monografiei*, zămislite în urma fericitului popas folcloristic, încurajat de Dimitrie Gusti, răzbat, cu claritate şi consecvență, prospețimea şi savoarea folclorului țărănesc dintr-un areal cultural *sui-generis*, ce a impus o inedită variantă a baladei *Miorița*, o capodoperă de o hieratică frumusețe, care a făcut o adevărată carieră în creația cultă românească şi universală. Ca o continuare firească a demersului folcloristic al lui Sabin Drăgoi au fost reeditate şi cele *XXX Coruri aranjate şi armonizate după melodiile poporale culese, notate şi alese din comuna Belinț*, album coral publicat la un an de la investigația folcloristică belințeană (Lito Pregler, Timişoara [1935]), capodoperă a literaturii corale româneşti, care cuprinde, selectiv, 15 coruri mixte şi tot atâtea bărbăteşti, armonizări ale melodiilor de colinde, doine şi cântece, dansuri prezente în *Monografie*.

Pentru a facilita lectorului contemporan o imagine critică, obiectivă şi cuprinzătoare, cu informații aduse la zi, am analizat demersul monografic al lui Sabin Drăgoi din triplă perspectivă: istoriografică, folcloristică (prin cele două studii semnate de Constantin-Tufan Stan şi Constantin Catrina) şi lingvistică, prin *Glosele* datorate lui Simion Dănilă. Ne-am străduit să adoptăm un sistem unitar de tehnoredactare a textelor, doar în unele situații (vezi, de exemplu, modul de întocmire a bibliografiei) preluând maniera de redactare specifică fiecărui autor în parte.

Grație diligențelor organizatorilor, inedita manifestare, desfăşurată în ambianța rustică a Belințului (unde a debutat ca învățător, în 1794, Dimitrie Țichindeal, „gură de aur”), a reprezentat un succes, participanții manifestându-şi, de pe acum, dorința de a reveni, în 2013, la cea de a doua ediție.

10 MINIATURI CORALE de Constantin Catrina

Mariana POPESCU

Maestrul Constantin Catrina s-a afirmat în muzica românească ca o personalitate plurivalentă: muzicolog, compozitor, bizantinolog, folclorist. Pasiunea pentru muzica corală s-a manifestat încă din anul 1956, compozitorul realizând primele sale prelucrări corale din folclor. Pe măsura maturizării sale muzicale, Constantin Catrina şi-a creat un stil componistic bine conturat, creaţia sa corală însumând peste 121 de lucrări pentru cor de copii, cor de voci egale, cor mixt.

Volumul intitulat *Miniaturi corale*, recent apărut la Editura *Mecatrin* din Braşov, reprezintă aşa cum însuşi compozitorul le denumeşte atât de sugestiv - „un buchet" de 10 piese corale.

Frunze de toamnă este o sensibilă miniatură pentru cor mixt pe versuri de Ioan Alexandru, concepută într-un elegant dialog contrapunctic al vocilor, având o scriitură muzicală aerată. Folosirea isoanelor şi a recitativului melodic uşor melismatic, imprimă lucrării un iz psaltic.

La piesa intitulată *La casa cu grădiniţă* pentru trei voci egale, realizată pe versuri populare, remarcăm eleganţa melodicii susţinută de ritmica complementară, ce conferă cursivitate discursului.

Cele *Două stihuri bizantine* pentru cor mixt, ne introduc în atmosfera religioasă a rugăciunii. Acompaniamentul realizat la toacă şi clopote conferă un plus de expresivitate.

În *Cântec şi joc* pentru cor de voci egale, pe versuri populare, compozitorul demonstrează o bună cunoaştere a folclorului muzical, folosind elemente specifice doinei: melodica melismatică şi recitativul recto-tono. *Jocul* are o tratare tipic instrumentală, cu un acompaniament realizat printr-o ritmică de tip complementar.

Cântec trist, pe versuri populare, are configuraţia unui cântec doinit de tip arhaic, aducând în prim plan cunoscuta temă a bradului, din folclorul funebru. Folosirea clopotelor şi a tobei mari constituie un element coloristic de mare expresivitate.

Piesa intitulată *Stihuri de pocăinţă* are la bază psalmul 120 – *Veniţi, veniţi* fiind realizată pe o melodică uşor melismatică, de sorginte psaltică.

Spune-mi tu puiuţ de cuc este un diptic pentru cor de voci egale, pe versuri populare În prima parte întâlnim o melodică generoasă, melismatică ce va fi supusă unei tratări contrapunctice. *Allegretto giocoso* aduce o parte contrastantă, de joc, cele trei voci fiind antrenate într-o elegantă imitaţie.

Colo-n jos şi mai în jos - pentru cor mixt, pe versuri populare, are la bază o melodică de inspiraţie populară, cu efecte sugestive, prin folosirea glissando-ului, într-o tratare metro-ritmică, tipică folclorului.

Ciclul de miniaturi se încheie cu *Melopee pentru Voroneţ* pentru cor mixt, cu solo de Sopran, realizată pe versurile poetei Constanţa Buzea. Melodica are configuraţia unei incantaţii arhaice, într-o exprimare modală.

Se poate afirma fără exagerare, că cele zece miniaturi reprezintă chintesenţa şi sensibilitatea unei personalităţi muzicale care prin lucrările sale demonstrează dragostea pentru muzica corală.

Constantin Catrina contribuie prin creaţia sa, la îmbogăţirea tezaurului coral românesc, cântul coral reprezentând modalitatea cea mai potrivită de exprimare a simţămintelor sufletului uman.

Volumul *10 miniaturi corale* este de fapt, un preambul al marcării unui an cu o semnificaţie deosebită pentru distinsul muzician, în pragul împlinirii unei venerabile vârste.

Anunţ important

Simpozionul Internaţional de Muzicologie "George Enescu" a fost re-proiectat şi re-organizat, în contextul unor reduceri bugetare drastice. Am optat pentru un Simpozion de 2 zile. Finanţare există doar pentru plata hotelului şi a transportului pentru străini. Pentru acoperirea cheltuielilor de editare a volumului se va percepe o taxă de participare de 50 lei. Momentan am trecut la evaluarea rezumatelor şi la transmiterea observaţiilor/acceptării sau respingerii propunerilor celor care s-au înscris în intervalul stabilit şi care au primit confirmări.

Pentru o mai bună coordonare cu concertele de muzică românească din Festival, datele Simpozionului Internaţional de Muzicologie "George Enescu" vor fi 5 şi 6 septembrie 2013. În prima zi vor fi programaţi 15 vorbitori din străinătate iar în a doua zi 15 participanţi din România. Oaspeţii din provincie care doresc să participe vor trebui să suporte toate cheltuielile de cazare, deplasare, masă etc. Ca şi la ediţia precedentă, se vor tipări 2 volume, primul cu autorii ale căror lucrări au fost cel mai bine cotate de către recenzori iar celălalt cu restul lucrărilor.

Termenul limită pentru depunerea lucrării complete (în limba română şi într-o limbă de circulaţie internaţională: 3 mai 2013)

„Steaua de sticlă”

În anul 65 de la înființare, Opera Națională Română din Timişoara, sub conducerea lui Corneliu Murgu (şi cu sprijinul Ministerul culturii şi al patrimoniului național), a propus publicului feeria muzicală „Steaua de sticlă”, pe muzica lui Dan Ardelean şi cu un libret de Silvia Kerim (versificația: Silvia Kerim, Aurel Storin). Muzica a fost înregistrată de Radio Timişoara cu Orchestra Operei naționale române din Timişoara, sub conducerea muzicală a Mihaelei Silviei Roşca; concert-maeştri: Ovidiu Rusu, Corina Murgu. Scenografia este semnată de Geta Medinschi, iar coregrafia şi mişcarea scenică de Hellen Ganser. Este cu adevărat o feerie, în care cei mici, dar şi părinții şi bunicii, se reîntâlnesc cu „Albă ca zăpada şi cei 7 pitici”, „Fram ursul polar”, „Zâna zăpezilor”, „Fetița cu chibrituri”, „Balaurul cu 7 capete”, „Pasărea albastră”, „Rândunica ostenită”, „Motanul încălțat”, „Regina neagră”, „Micul prinț”, alături de ansamblul de balet al Operei. Regia artistică aparține Marinei Emandi Tiron, care la premieră a mărturisit într-un elocvent „Cuvânt înainte”: „Spectacolul urmăreşte drumul inițiatic pe care copiii unei familii, ajutați de părinți, îl fac prin intermediul jocurilor şi al personajelor din basme până la conştientizarea răspunderii pe care o vor avea, ca adulți, față de planeta pe care trăiesc. În imaginația şi în jocul copiilor Mama devine Albă-ca-zăpada, Tatăl – Fram ursul polar, iar ei, copiii, Cei 7 pitici. Vor învăța să rezolve problemele care le vor fi puse în față: să fie generoşi („Fetița cu chibrituri”), neînfricați („Balaurul”), să aibă mereu speranță („Pasărea albastră”), să nu risipească darurile cu care au venit pe lume („Prințul fericit”) şi să nu se lase atraşi de străluciri deşarte („Motanul încălțat”). Iar la sfârşit vor moşteni Pământul, pe care va trebui să-l păzească şi să-l dea mai departe urmaşilor lor. Pentru mine acest proiect constituie o mare provocare, deoarece pe lângă colectivul Operei, cu care am mai lucrat până acum, de data aceasta am lucrat şi cu personaje principale copii, între 5 şi 10 ani, care pe parcursul desfăşurării spectacolului dansează, joacă diverse roluri, învățând să se integreze alături de actorii adulți într-un spectacol pe scena mare a Operei. Împreună cu scenografa Geta Medinschi şi de Hellen Ganser, care semnează coregrafia, am gândit un spectacol alert, plin de culoare, de veselie, de poezie şi mai ales de... tandrețe. Am apelat la modul de gândire a copiilor şi am lăsat copiii actori să completeze, cu fantezia lor, fantezia noastră. Este un experiment unic atât pentru ei, copiii, cât şi pentru noi, cei mari, experiment care ne dorim cu toții să se bucure de apreciere din parte publicului-țintă, Copiii”. (O.G.)

Ancheta jurnalistică

Adi Ordean:

1. *Ce a însemnat din punct de vedere muzical anul 2012 pentru compozitorul Adrian Ordean?* A însemnat un nou început, pentru că în 2012 am luat hotărârea să cânt din nou, am şi făcut o formație care s-a numit „Ordean", am început să revin în muzică şi în calitate de chitarist, nu doar de compozitor. Totul s-a încununat, la finele anului, cu revenirea alături de foşti colegi în trupa care se numeşte PACT by Leo Iorga & Adi Ordean. Am făcut împreuna cu ei acest PACT, aceasta înțelegere, această trupă.

Pe de altă parte, anul 2012 a însemnat crearea multor piese, pentru că am gândit această revenire a mea în viziunea unor concerte, iar în concert ai un timp limitat şi trebuie să ai de unde să alegi, alegerile sunt grele, pentru că atunci când scriu o piesă o fac astfel încât să-mi placă nu doar mie, ci şi celor care o ascultă. Cred că am făcut nişte alegeri bune când am selectat piesele pentru repertoriul trupei şi pentru albumul care urmează să apară curând, dar mai am piese compuse

pentru încă un album. Cel mai greu îmi e să dau titluri pieselor, în calculator le dau nume ciudate, dar apoi, cu băieții (colegii de trupa – n.r.) revizuim titlurile. Piesele noi pe care le cântăm acum în concerte şi care vor fi incluse pe noul album sunt „Ploaia care cade", „Fata care-mi place", „Cheamă un înger", „Nu mă pot opri", „Te voi iubi", „Străzile pustii", „În fiecare zi", „Aproape de nori". Pe lângă piesele noi, am remasterizat piese lansate în urma cu peste 20 de ani – „Singur în noapte", „Trenul pierdut", „Toamnă în sufletul meu", „Mă voi întoarce", „Cine ştie pe unde eşti?", „Cine-i vinovat?", „Să te gândeşti la mine", „Cine eşti tu, oare?". Am lansat deja şi single-ul „Nicio zi fără tine", care este tot o remasterizare a unei piese pe care am lansat-o când eram împreună cu Leo Iorga în Schimbul 3.

Pe lângă piesele compuse pentru trupă, am mai compus pentru Dida Drăgan, Magdalena Tara, un grup de patru fete, un girls-band – Hypnotic – şi pentru o trupă din Petroşani. Eu am un studio şi în Petroşani, sunt artişti care merg acolo, înregistrează, îmi trimit materialul şi eu îl masterizez. Una peste alta, 2012 a fost un an bogat, dar m-am concentrat mai mult pe piesele formației din care fac parte acum.

2. *Ce planuri ai pentru 2013?* Compun, compun şi iar compun. Chiar acum câteva zile am mai scris o piesă, vreau să am cât mai multe piese bune, să am de unde să aleg. Am în plan să colaborez şi cu alți artişti, cu Dida Drăgan continui să lucrez, dar concentrarea mea va fi tot pentru trupă. Anul acesta este pentru noi un an de încercare, de aşezare a gândurilor, de consolidare. Probabil că în 2014 vom ajunge la forma pe care ne-o dorim cu toții. Mai colaborez cu o fată din Anglia, eu îi trimit piesa, ea înregistrează vocea, îmi trimite materialul, eu îl masterizez, trimit înapoi forma finală. Computerul şi internetul ajută mult acum.

3. *Cum vezi anul 2012 în general din punct de vedere al evoluției genurilor muzicale?* Mi se pare că a evoluat din punct de vedere al formațiilor din România, ceea ce mă bucură. Datorită Facebook-ului, al site-ului Youtube, multe trupe au lansat piese. Din păcate, nu datorită posturilor de radio sau al celor tv muzicale. Acolo nu au loc trupele bune, piesele bune, vocile bune, din păcate. Sunt 4-5 oameni care reglează genurile muzicale care se pot difuza pe posturile de radio sau nu. Nu sunt de acord cu ei, dar nu am ce face, poate şi din acest motiv ratingurile unor posturi tv muzicale sunt la pământ. Eu nu le mai urmăresc de multă vreme, prefer Youtube, acolo aleg să ascult ce vreau. E păcat, pentru că sunt oameni extraordinari, trupe bune care fac lucruri de calitate, dar nu au unde să se exprime. Din acest motiv sunt bune Facebook şi Youtube, şi mă bucur că oameni de toate vârstele folosesc acum calculatorul. La radio rar asculți trupe bune, ei se axează mai mult pe ce e comercial.

Jazz românesc în centrul Zagrebului

Florin RĂDUCANU

Am plecat spre Zagreb, capitala Croației, acolo unde nu poți ajunge direct din România decât printr-o escală pe un aeroport al unei țări europene... Hazardul a făcut ca Viena să fie țara de legătură, cele două ore petrecute în aeroportul vienez fiind plăcute în special datorită climatului multicultural specific unei țări dezvoltate din toate punctele de vedere. Ajunşi în Zagreb, am fost preluați de organizatorii turneului, *Jeunesses Musicales Croația,* echipa din România fiind compusă din doi elevi de-ai mei care au obținut un premiu în cadrul festivalului "Imagine" – România şi dr. Dalila Cernătescu, cadru didactic universitar la UNMB, de această dată în calitate de preşedinte de onoare al asociației *Art Factory*. Aşa cum spuneam, turneul din Croația s-a datorat premiului obținut de către elevii mei la festivalul sub auspiciile *Jeunesses Musicales International* şi practic a constat în susținerea a două concerte, unul la Varazdin, iar altul în Zagreb. După cum am mai scris în *Actualitatea Muzicală*, la Colegiul Național de Muzică "George Enescu" din Bucureşti există prima secție de jazz din Europa la nivel preuniversitar, pe care am fondat-o acum mai bine de 10 ani, tinerii mei elevi având rezultate notabile în competițiile cu tinerii studenți cu vârste mai mari. Pentru evidențierea acestor rezultate, începând din 2012 am demarat prima ediție a "Galei Premiilor Art Factory pentru tinerii muzicieni de jazz şi muzică cultă din România", unde sperăm să avem în continuare sprijinul UCMR, care anul trecut a finanțat un premiu. Bucuria noastră a fost amplificată de posibilitatea de a face cunoscut potențialul artistic românesc în străinătate cu ocazia sărbătorii Zilei Naționale. Cadrul multicultural din Croația s-a datorat prezenței unor formații muzicale din mai multe țări europene. Atât la concertul din oraşul de influență barocă, Varazdin, din nordul Croației cât şi la cel din Zagreb, am ținut ca elevii mei să realizeze o colaborare cu o muziciană din Croația, limbajul universal al jazzului fiind evidențiat şi de această dată. Concertul din Zagreb a avut loc chiar în piața centrală, *Jelacic Square,* acolo unde a fost amplasată o scenă destul de mare cu condiții foarte bune din punct de vedere al sonorizării şi al efectelor de lumini. Astfel, tinerii mei elevi care reprezentau România au fost văzuți şi ascultați de toți trecătorii din frumosul oraş turistic Zagreb, "rumusca" şi "George Enescu College" fiind cuvinte reținute de către locuitorii Zagrebului. Protagoniştii au fost cei doi elevi pe care i-am format ca jazzmani începând "de la zero" : Andy Avădănoaei – chitară (cel care a fost premiat de către dr. Dalila Cernătescu în cadrul Galei Premiilor Art Factory) şi Ionatan Radu - pian. Vocalista croată, Lea Bulic, este la bază o soprană clasică şi a fost încântată de nivelul avansat al elevilor mei, astfel acceptând să cânte împreună cu aceştia. Acest turneu sub auspiciile *Jeunesses Musicales* vine în întâmpinarea obiectivelor din programul *Art Factory*, cea de-a doua ediție a Galei fiind programată pe 30 aprilie, dată la care se sărbătoreşte în lume "International Jazz Day", o zi dedicată spiritului de unitate al jazzului, acest program fiind inițiat de UNESCO, ambasadorul internațional fiind Herbie Hancock.

Revelații ale anului 2012: „Jazzappella”

Florian LUNGU

Spre bucuria noastră, a iubitorilor jazz-ului, anul ce a trecut a fost generos în revelarea unor tinere talente pe firmamentul artistic autohton şi nu numai. Interprete şi interpreți, solişti şi grupuri au justificat interesul melomanilor şi al organizatorilor vieții muzicale, constituindu-se drept rezultantele benefice ale existenței secțiilor / specializărilor / modulelor de specialitate în cadrul institutelor de învățământ superior muzical (**Universitatea Națională de Muzică** din capitală, **Universitatea de Arte „George Enescu”** din Iaşi, **Academia de Muzică „Gheorghe Dima”** din Cluj, **Facultatea „Richard Oschanitzky”** aparținând **Universității „Tibiscus”** din Timişoara) ca şi ale competițiilor dotate cu premii şi jurii desfăşurate anual la Tg. Mureş, Sibiu, Cluj, Iaşi etc.

Între principalele revelații menționăm în primul rând sextetul vocal bucureştean fără acompaniament instrumental, de aceea numit sugestiv **„Jazzappella”** (de la Jazz à cappella). Întemeiat cu mai puțin de doi ani în urmă şi cu o componență trecînd prin mai multe avataruri, grupul **„Jazzappella”** s-a stabilizat în formula actuală – se pare, optimă – în primăvara anului 2012. Cei şase cântăreți profesionişti, cu toți studenți, absolvenți de studii superioare, masteranzi, s-au impus prin trăsături distinctive, cum sunt glasurile bine timbrate, omogenitatea de ansamblu, infailibilul simț ritmic, acuratețea intonațională, rafinamentul dozajului dinamic, diversitatea repertorială, inventivitatea improvizatorică individuală, ținuta scenică şi nu în ultimul rând feeling-ul special al show-ului,– iată tot atâtea atribute recomandând grupul pentru exigențele oricărui podium festivalier de gen. Iată şi numele celor şase interpreți alcătuind **„Jazzappella”**: **Raluca Stoica** (31 de ani, născută la Braşov), **András Zoltán** (44 de ani, născut la Bucureşti, el fiind de fapt liderul, compozitorul, aranjorul grupului şi totodată component al formației **„Sarmalele reci”**), **Elena Moroşanu** (22 de ani, născută la Oneşti), **Mircea Mutulescu** (24 de ani, născut la Sibiu), **Ana-Cristina Leonte** (23 de ani, născută la Suceava), **Bogdan Tudor** (40 de ani, născut la Sibiu). Programele de recital oferite de **„Jazzappella”** includ piese aparținând unor genuri şi stiluri diverse: standarde ale jazz-ului („Just Friends”, „Splanky”), noi cover-uri de tentă jazz-istică aplicate unor hit-uri rock şi pop („Under Pressure”, „Words”, „Yesterdays”, „Seaside Rendez-vous”, „Chanson d'amour”, „La vie en rose”), colinde („Jingle Bells”, „Winter Wonderland”, „Last Christmas”), succese din coloanele sonore ale unor filme de desene animate („Meet The Flintstones”, „When You Wish Upon A Star”), ca şi creații originale precum inspirata piesă „My Butterfly” de **András Zoltán**.

Cât priveşte aparițiile lor în fața publicului şi în mass media, semnalăm: prezența în contextul emisiunii „Unora le place” pe TVR 2 în martie 2012; mult aplaudata evoluție de pe podiumul „SamFest Jazz” ediția a VIII-a de la Satu Mare în 21 iunie 2012; apoi în concertul organizat de ICR în cadrul celei de a VI-a ediții a Nopții Institutelor Culturale din 22 iunie 2012; recitalul încadrat Concertului „Voltaj” de la Sala Palatului în 11 octombrie 2012; apariția la Panic! Club din Bucureşti în 20 noiembrie 2012; participarea, ca grup invitat, în derularea concertului-emisiune „Jazz pe româneşte” difuzat din Studioul „Alfred Alessandrescu” al Societății Române de Radiodifuziune în 26 noiembrie 2012; succesul deosebit repurtat în seara de 1 decembrie 2012 la „Timişoara Capital Jazz Fest”, ediția a IV-a; includerea câtorva dintre piesele din repertoriul formației, ce s-au făcut auzite în „GuerriLIVE Acoustic Show” găzduit de „Radio Guerrila” în ziua de 10 decembrie 2012; să mai amintim că în data de 21 decembrie 2012 **„Jazzappella”** a cântat la Clubul „Tête-À-Tête” din Bucureşti; iar în ianuarie 2013, am aplaudat apreciabila lor prestație artistică pe scena Clubului „La Cave de Bucarest”.

Fără îndoială, afirmarea, deşi recentă a sextetului „Jazzappella” drept unic grup vocal profesionist din România se cuvine promovată şi sprijinită pe măsura valorii sale. Aşteptăm de asemenea, cu legitimă nerăbdare, primul lor disc...

Întâlnirea titanilor

Octavian URSULESCU

N-au fost toți (deşi trebuiau să fie!), dar pe

M. Moraru, L. Popescu-Moraru, M. Voica, C. Dăscalescu, S. Țăranu, A. Similea

undeva a fost mai bine, fiindcă n-ar mai fi avut loc în cocheta sală a hotelului Marshal, arhiplină! Cu câteva săptămâni înainte, "mareşalul" Ion Antonescu îl sărbătorise în acelaşi spațiu pe Florin Piersic, cu Radu Beligan alături, şi tot aici Marina Voica îşi lansase precedentul album acum câtiva ani. Străjuiți de portretele corifeilor artei româneşti, ce împodobesc pereții, au venit mulți dintre cei care au adus glorie țării, nu numai în muzica uşoară (mă refer la marele actor Marin Moraru), păşind pe un virtual covor roşu, întins de noi, cu respect adânc, în fața valorii şi realizărilor dumnealor. Marina Voica a reuşit, şi de această dată, o performanță extraordinară, reuşind să reunească bună parte din legenda muzicii uşoare româneşti. Sigur, aşa cum preciza Margareta Pâslaru cu fină observație, şi în cazul Marinei Voica şi al celorlalți artişti în activitate este cazul să nu ne mai tot referim la succesele trecute, ca şi cum ei ar fi îndosariați şi uitați în dosarele prăfuite ale istoriei muzicii uşoare! Marina ESTE o artistă fabuloasă, uimind şi de această dată prin ținutele vestimentare tinereşti, moderne, prin felul cum a dansat, cum a dialogat cu invitații. Şi dacă ambele compoziții proprii ("O căsuță la marginea satului", "Într-un colț de cafenea"), precum şi piesa Ilenei Toader "Fată frumoasă" (pe versurile Ioanei Crăciunescu) erau binecunoscute, surpriza uriaşă a fost o compoziție proprie în premieră din toate punctele de vedere, o romanță, pe care a interpretat-o alături de un violonist şi un pianist, cu fervoare şi tulburătoare pasiune.

I. Bogdan, I. Tudor, M. Voica, C. Constantiniu

Cu Dorin Anastasiu

Cum spuneam mai sus, lansarea acestui album Electrecord, cu o frumoasă prezentare grafică (felicitări directoarei

Cu T. Munteanu, C..A. Vlad

"La mulți ani!"), Nico (admirabilă surpriză, cu o versiune proprie a hit-ului "Şi afară plouă, plouă..."!), Alesis (Alina şi Romeo Negoiasă), Nicolae Voiculeț... Compozitorii au fost şi ei la înălțime: Horia Moculescu şi-a amintit turneele din străinătate, în timp ce Laurențiu Duță, spre cinstea lui, nu uită că s-a lansat cu compoziția Marinei, "Cifre". Ionel Tudor, orchestrator al multora din compozițiile Marinei, a venit alături de soția sa, textiera Andreea Andrei, şi de sora acesteia, actrița Patricia Grigoriu (se ştie, sunt fiicele lui George Grigoriu), repatriată din SUA. Carmen Aldea Vlad a venit special de la Constanța, cu o desagă de amintiri de pe litoral, de pe vremea când hotelul "Venus", condus Cornelia Andreescu!), a fost o adevărată sărbătoare. Cum ar putea fi descrisă emoția care ne-a cuprins la vederea minunatei doamne Camelia Dăscălescu, decan de vârstă al compozitorilor români de muzică uşoară? Fiecare a venit cu o floare, depănând la microfon amintiri şi elogii la adresa sărbătoritei: Margareta Păslaru, complice în atâtea şi atâtea emisiuni TV şi spectacole, Angela Similea, Cornel Constantiniu, Dorin Anastasiu, George Nicolescu (care a dat tonul unui înflăcărat

Cu Sanda Țăranu

de ea, era capitala estivală a muzicii uşoare româneşti. Televiziunea nu se putea să nu fie reprezentată de colaboratorii de suflet, din vremurile cînd emisiunile erau adevărate bijuterii, ornate de caratele vedetelor autentice: Titus Munteanu, Ioana Bogdan, Sanda Țăranu (concitadină cu Marina la Breaza!), crainica TV a primelor sale apariții, Alexandra Cepraga, aşa cum "divizia supremă Radio" a fost reprezentată (numai) de Lucia Popescu Moraru şi Florin-Silviu Ursulescu. N-au lipsit rudele, bunii prieteni (Livia şi Vali Gauzin) , precum şi omul din umbră, compozitorul, orchestratorul şi sonorizatorul Marius Cristinel Popa, cu

Cu Margareta Pâslaru

un rol decisiv în desfăşurarea evenimentului. Cum acesta din urmă este din Comarnic, soții Negoiasă-Alesis din Câmpina, Nico din Ploieşti, iar Breaza a fost reprezentată de Marina Voica şi de soții Țăranu (care locuiesc acolo mai bine de jumătate de an). Dar nu numai atât: a venit, însoțit de directorul Centrului cultural "Ion Manolescu", Alexandru Cazan, însuşi primarul oraşului Breaza, Răzvan Bălăşescu. În cuvântul său, şi-a exprimat onoarea de a o avea în rândul brezenilor pe ilustra

R. Negoiasă

Laurențiu Duță

artistă şi a anunțat câteva proiecte muzicale; Marina Voica ar merita să aibă un festival ce să-i poarte numele! A urmat un cocktail la care s-au schimbat multe impresii (sunt atât de rare ocaziile în care aceşti oameni se întâlnesc!), iar ecourile

au continuat mult timp. Iată de pildă ce consemnează pe internet Ioana Bogdan: "Marina Voica, veche amică şi colaboratoare, cântă cu aceeaşi pasiune, har şi patimă. Deşi s-a retras la Breaza, şi-a păstrat intacte legăturile cu media şi cu publicul ei. Este foarte activă, are mii de admiratori şi corespondenți pe blogul personal şi pe facebook. Are o putere, o bucurie de a trăi exemplare. Ne-a uimit, vorbeam şi cu Angela Similea, glasul intact, forța de interpretare, jucăuşă şi pătimaşă, bună actriță. Meseriaşă, ce mai!".

GRAMMY 55

Dan CHIRIAC

Premiile Grammy, considerate „Oscarurile" industriei muzicale din Statele Unite ale Americii, sunt decernate de membrii NARAS (The National Academy of Recording Arts and Sciences) şi recompensează muzicieni, compozitori, producători şi formaţii pe numeroase categorii, în cadrul a două ceremonii maraton (majoritatea premiilor se decernează în prima ceremonie, cea ne-televizată. numai cea de-a doua fiind televizată). Cea de-a 55-a gală principală Grammy Awards, cea televizată şi cunoscută de noi toţi, a avut loc, ca de obicei, la Staples Center din Los Angeles, având şi un prezentator, rapperul LL Cool J - un animator cu glume nesărate.

Kelly Clarkson

Trioul indie-pop Fun a fost desemnat „Revelaţia anului" şi a luat premiul Grammy pentru cântecul anului pentru „We Are Young" (feat. Janelle Monae). Rockerii originari din Ohio, The Black Keys, au fost printre cei mai premiaţi artişti ai serii, câştigând trei premii pentru „Cel Mai Bun Album Rock" (El Camino), „Cea mai bună interpretare rock" (Lonely Boy) şi „Cel mai bun cântec rock". Şi Skrillex a plecat acasă cu două premii Grammy pentru „Cea mai bună înregistrare dance" („Bangarang" feat. Sirah) şi pentru „Cel mai bun album dance/ electronic" („Bangarang"). Surprinzătoare premiile obţinute de Adele, în ciuda valorii sale, pentru….Pop Vocal Performance for a live recording şi Björk, pentru Biophilia - Best Recording Packaging. Puţin comentate au fost premiile obţinute de Beyonce şi Paul McCartney.

Taylor Swift a deschis seara în stil Alice in Wonderland; au mai cântat Elton John cu Ed Sheeran, Frank Ocean, Fun, starurile country Miranda Lambert şi Dierks Bentley, Justin Timberlake, The Black Keys şi Kelly Clarkson cu reluări dupa Patti Page.

Iată câteva premii, cu titulaturile originale: Album of the Year - Mumford & Sons- Babel, Record of the Year - Gotye featuring Kimbra - "Somebody That I Used to Know", Best Pop Vocal Album Kelly Clarkson - Stronger, Best Pop Solo Performance - "Set Fire To The Rain (Live)" - Adele, Best Pop Duo/Group Performance - "Somebody That I Used To Know" - Gotye featuring Kimbra, Best Traditional Pop Vocal Album -Kisses On The Bottom - Paul McCartney, Best Hard Rock/Metal Performance - "Love Bites (So Do I)" - Halestorm, Best Alternative Music Album - Making Mirrors - Gotye, Best R&B Performance - "Climax" - Usher, Best Traditional R&B Performance - "Love On Top" - Beyoncé, Best R&B Song "Adorn" - Miguel, Best Urban Contemporary Album - Channel Orange - Frank Ocean, Best Rap Performance- "N****s in Paris" - Jay-Z & Kanye West, Best Country Solo Performance - Carrie Underwood - "Blown Away", Best Country Duo/Group Performance "Pontoon" - Little Big Town, Best Country Album- Uncaged - Zac Brown Band, Best Spoken Word - Society's Child: My Autobiography - Janis Ian.

Paul McCartney

Dor de limba română

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Selecția națională Eurovision de anul acesta nu s-a deosebit cu nimic de cele anterioare: scandaluri, piese slabe, absența compozitorilor consacrați, membri contestabili în jurii. Din fericire, „criticul muzical” fără operă Dana Dorian (ştiam că predă canto!) a fost înlocuită în finală cu experimentatul redactor Radio România Ştefan Naftanailă, dar comentatorii au remarcat o altă incompatibilitate: o altă profesoară de canto, Crina Mardare, i-a pregătit pe concurenții de la „X Factor” prezenți în finală! Nu facem nimănui procese de intenție, vina este exclusiv a organizatorilor, care puteau evita aceste situații, convocând adevărați specialişti, cum sunt cei din secția de Critică muzicală a Uniunii compozitorilor. Dar UCMR nu este evident în grațiile lui Dan Manoliu, care pare a fi realizator pe viață al concursului (chiar nu se mai găseşte altcineva în TVR?), dovadă că numai 2 din cei 7 jurați au fost compozitori profesionişti. Mai mult, unul dintre ceilalți, Mihai Ogăşanu, mărturisea nonşalant într-un interviu că nu cunoaşte notele muzicale! E ca şi cum ai pune un analfabet să cântărească o operă literară! Cu un asemenea juriu eterogen, nu pleacă la Malmö nici Luminița Anghel, cu patru (!!) locuri I, nici Electric Fence (o piesă dinamică, în maniera hit-urilor folclorizante basarabene), cu două, ci... Cezar Ouatu, cu un singur jurat văzându-l câştigător! Votul publicului i-a adus tenorului (care-şi exagerează reuşitele în manieră Damian Drăghici, fiind de fapt un nume de pluton) cununa de lauri şi deie Domnul să fie la înălțime în Suedia. Paradoxul este altul: Cezar a dat viață unei piese a lui Cristian Faur, „It's My Life”, în timp ce Luminița Anghel, care a repurtat marele succes anterior de la Eurovision tocmai cu o creație a acestuia, s-a orientat către autori... străini, cum a făcut şi Andrei Leonte. Chiar nu mai avem creatori de valoare în țară? Ce fel de Eurovision ROMÂNIA este acesta, cu interpreți (Renee Santana) şi autori străini? Propunem modificarea regulamentului selecției NAȚIONALE, care trebuie să aleagă pentru finală talente ROMÂNEŞTI! Cum ar fi ca la finala europeană, puneți-vă problema, să ne reprezinte mexicanca Santana, cu o piesă de Herrero sau Eriksson? Am mai avut anul trecut o formație alcătuită preponderent din cubanezi... Legat de acest aspect, este întristător faptul că doar o piesă din 12 a fost în limba română. Un telespectator neavizat ar fi crezut că urmăreşte un concurs din Marea Britanie sau SUA!!

Cezar Ouatu, alături de compozitorul Cristian Faur

Încă din faza semifinalelor am asistat oripilați la noile idei ale lui Manoliu, îndeosebi la nivel de „prezentare”. De mult n-am mai văzut ceva atât de penibil ca aşa-zisul ABBA, cu nişte texte lipsite total de orice umor. N-avem nimic cu Paula Seling, Andreea Bănică, Ovi (ni s-a părut nouă sau au făcut, în micro-recitaluri, playback, în timp ce concurenții evoluau „live”?), au fost plătiți, e criză, vorba ceea, dar în viață mai poți să şi refuzi, atunci când eşti pus în situații ridicole. Ei ca ei, dar rotofeiul Marius Rizea rămâne pentru noi o mare enigmă: cine-l ține în brațe la TVR, cine consideră că ar avea vreun pic de haz? În plus, apreciază Cătălin Botezatu, „ținutele au fost oribile”, iar Andreea Raicu (acum, ştiți cum e, ne pricepem toți la modă...) adaugă: „Mai grav e că a acceptat cineva să îmbrace hainele acestea!”. A. Bănică a conchis, revoltată: „Se pare că lumea nu a înțeles nimic!”, dar asta nu e vina noastră... Ce e Rizea antipatic, dar în „camera verde” era un băiat cu ochelari care îi aborda pe concurenți şi apoi nu-i lăsa să spună o vorbă, colega sa fiind evident lipsită total de experiență (umor involuntar al cuiva: „Este o doamnă,

Electric Fence

ca să spun aşa"!). De unde îi scoateţi, fraţilor? E normal să experimentaţi la un asemenea nivel? În plus, solicităm public să ni se spună cine este autorul „textelor" cretine de prezentare, pentru care probabil a şi fost plătit!

De mult n-am mai văzut aşa o fudulie la solişti de care n-a auzit nimeni: Cezar Ouatu îşi spune... „The Voice" (Frank Sinatra era mic copil), iar Cristian Prăjescu – „Bryan Adams al României", nu mai lipsea decât să prezinte „Pamela de România" împreună cu „Angelina Jolie de România" şi „Sharon Stone de România"! Au fost în general piese lente, contrar temperamentului nostru. De asemenea, lumea uită esenţialul: este un concurs de CREAŢIE, trebuie notată melodia, chiar dacă am avut două voci feminine excepţionale, Elena Cârstea (locul 5 în final, merita mai mult) şi Luminiţa Anghel. Legat de aceasta din urmă, Cristian Faur s-a simţit lezat de acuzele de prietenie cu Andrei Tudor, care i l-a recomandat pe Ouatu. Tot Faur remarcă faptul că finaliştii de la „X Factor" au primit note mari de la profesoara lor, Crina Mardare (8 Leonte şi 10 Turcu, altminteri situaţi mereu la coadă!). Ca de obicei, Manoliu se spală pe mâini, deşi un juriu trebuie alcătuit în aşa fel încât să nu existe nici un fel de suspiciuni. Marina Almăşan, de 2 ori producător al evenimentului, sesizează şi ea, în „Ring", căutarea scandalului cu orice preţ (selecţionarea lui Turcescu fiind gândită în acest scop) şi îi ia apărarea lui Ştefan Naftanailă, care i-a acordat piesei cântate de Luminiţa (nu ei, deci!) nota 0 (aici regulamentul e de vină, o asemenea notă n-ar trebui să existe!): „Eu cred că juratul, cu experienţa sa îmbelşugată în materie de Eorovision, a gândit pur şi simplu pragmatic: nu a punctat vocea de excepţie a Luminiţei, ci valoarea piesei. Ştefan a privit în timp: înapoi – analizând cam ce piese întrunesc sufragiile consumatorilor de Eurovision, înainte – estimând reacţiile pe care le-ar fi putut stârni compoziţia lui Herrero". În plus, nu se poate spune că Naftanailă ar fi vrut să meargă Cezar în Suedia, fiindcă i-a acordat doar 5 puncte! Amuzant este faptul că lui Turcescu i-a făcut o reclamă nedorită, prin atacurile lui amuzante, Mircea Badea! Cezar a fost susţinut de Angela Gheorghiu, Ianău de ProTV (normal, „Românii au talent"), cei de la „X Factor" de Antene. Ce este cu adevărat grav este modul cum unii concurenţi şi impresari au înţeles să dezinformeze, chipurile... informând, pe primul loc fiind chiar Cezar Ouatu, practic necunoscut până acum. Păi dacă ar fi fost supranumit „The Voice" (de cine, când, cu ce ocazie?), dacă ar fi fost „unul dintre cei mai mari contratenori ai lumii, apreciat pe marile scene", n-am fi aflat şi noi? Colegul nostru Mihai Cosma, mare specialist în muzica de operă, este foarte reţinut, În formaţia Freestay l-am remarcat pe Florin Ristei, fostul elev al lui Titus Munteanu fiind cunoscut anterior şi de la grupul „Amici". Elena Cârstea, devenită Muttart, a avut o piesă bună, a cântat ca de obicei la superlativ, dar după cum se vede nu e de-ajuns pentru Eurovision România... Luminiţa Anghel a avut cel mai mare punctaj în semifinală, 22 de puncte, urmată de Elena Cârstea şi Cezar Ouatu (18), Casa Presei, Al Mike feat. Renee Santana (13), Narcis Ianău (12). Surpriza din finală e dată atât de noul membru al juriului, cât şi de posibilitatea de a influenţa lejer televotul. Spre deosebire de ţările cu tradiţie, unde sunt totalizate sute de mii de voturi, la noi au fost, pentru Cezar ...9774, din totalul de 42.567, în condiţiile în care s-a putut vota de 11 ori de pe acelaşi telefon! Aşadar, s-a câştigat cu doar câteva sute de persoane votante, cu o cheltuială de doar 3636 de euro, cu tot cu TVA! Presa a amendat imediat această lejeritate, iar pianistul Florentin Milcof are un comentariu foarte interesant pe blog: „Un băiat, se pare că talentat... a revenit în România, unde a dat de membrii „cooperativei de creat staruri peste noapte". De aici de la noi, din România. Avea nişte bani puşi deoparte şi

Narcis Ianău

Luminiţa Anghel

Renee Santana

i-a investit în imagine. În loc să-şi facă un videoclip, a fost sfătuit să nu piardă timpul cu prostii şi mai bine să cumpere nişte SIM-uri! Păi altfel cum să îmi justific în două săptămâni o creştere de la 2000 la 10.000 de SMS-uri? A mai fost ajutat un pic şi din interior, din juriu, dar nu cu mai mult de... 3 măsuri. Şi uite cum eroul nostru, în loc să dea banii pe piese, pe şpăgi la directorii de programe radio şi pe videoclipuri, i-a dat pe vacanţe pentru prieteni şi pe... SIM-uri! În ce priveşte prezentarea, cine îl susţine, domnule, pe băiatul ăsta numit Rizea? E groaznic, aşa cum a fost şi textul prezentărilor. Cine ţi le face, dom' Dan Manoliu? Indiferent cine e, astea de anul ăsta au fost mai penibile ca oricând! Şi faceţi ceva cu prompterul ăla... Şi cine „e şi ce vrea ei" numiţii Oana şi Teddy, din camera verde? Prea mulţi prezentatori şi prea puţini care au ceva de spus...". Revenind la concurs, un alt fost elev al lui Titus Munteanu, de la „Şcoala vedetelor-2", Ovidiu Anton, a venit cu un rock viguros, în manieră Phoenix-„Run away with me". Cezar a fost între cei care, asemeni Luminiţei, au adus modificări show-ului după semifinală, apelând la designerul Botezatu şi la dansatorii lui CRBL şi asta s-a simţit. În ce-i priveşte pe cei de la Electric Fence („Emilia"), locul 2 anul trecut, comentatorii de la „Top românesc" consideră că „stilul puţin gipsy nu e agreat de foarte multă lume". Ne-a bucurat că în finală au fost cântece bune semnate de Mihai Alexandru, Cristian Faur, Gabriel Basarabescu, Călin Pop. Invitată de TVR, Alyona (Belarus) ne-a dat o idee despre ce va fi la Malmö. Preşedintele juriului, compozitorul George Natsis, a notat principalii candidaţi astfel: L. Anghel 12, Electric Fence 10, Cârstea 7, Cezar 3. Dar, cu 12 puncte de la public şi cu 8 de la juriu, Cezar Ouatu merge în Suedia. Pe locul 2 s-a clasat, din nou, Electric Fence (12 juriu, 7 public), iar pe 3 L. Anghel (10 plus 8). Ne amintim că acţiunea celebrului roman al lui Eugen Barbu, devenit şi musical la teatrul de revistă „C. Tănase", „Groapa", avea loc în... groapa lui Ouatu, dar nu vom cădea în greşeala celor care au făcut glume. Noi îi dorim succes lui Cezar în semifinala din 16 mai, unde va avea 16 adversari (sunt 33 de ţări în semifinale, la care se adaugă cele calificate din oficiu).

Robert Turcescu

Am văzut mai sus părerile Marinei Almăşan şi ale lui Florentin Milcof, expuse public. Conform principiului nostru, pentru a nu fi acuzaţi de subiectivism, facem loc şi altor consideraţii. Astfel, Dana Andronie scrie în „Jurnalul naţional": „Ne-am obişnuit ca la fiecare ediţie preselecţia naţională să fie împănată cu câte un scandal. Înainte de marea finală, Luminiţa Anghel a făcut o declaraţie care frizează paranormalul: „Am fost atacată energetic de forţe oculte. Mi-au atacat gâtul şi capul. Am fost la biserică, dar m-am simţit în continuare rău". Ca de obicei, cei mai amuzanţi au fost cei de la „Caţavencii", caustici şi neiertători: „Nimic nou sub soare: aceleaşi cadre obosite marca TVR, decoruri optzeciste, prezentatori la fel de inspiraţi ca ăia de la Mamaia '82 (când festivalul... n-a avut loc! - N.A.), glumiţe expirate cu Ion Iliescu, un juriu alcătuit în mare parte din dinozaurii rămaşi prin debaralele TVR-ului (nici vorbă de aşa ceva!-N.A.), plus bălăcărerile aferente. Protagoniştii scandalului de anul acesta sunt Luminiţa Anghel şi Ştefan Naftanailă... Ocupantul locului I, contratenorul Cezar Ouatu, s-a scremut destul de mult pe-o melodie pop-opera, pe care compozitorul Cristian Faur i-a propus-o cu doar 3 săptămâni în urmă... Insuficient de sexy pentru un concurs internaţional în care – vezi cazul Danei International – bărbaţii cu voce de femeie au succes dacă investesc energie nu numai în show, ci şi într-o rochie cu paiete şi o pereche discretă de silicoane... În cazul lui Robert Turcescu nu contează că ai o voce mai plată decât apa din bidonul de pe holul redacţiei. Nu contează că scrii nişte versuri adânci ca dealurile Dobrogei. Nu contează că melodia e antrenantă ca un psalm recitat de un mormon beat. Contează doar că ai 6000 de euro de investit în SMS-uri. Şi gata, eşti vedetă naţională. Probabil că mulţi dintre cei ridiculizaţi de Turcescu pe vremea când făcea emisiune cu bile s-au simţit răzbunaţi când megastarul a fost ridiculizat, la rându-i, de un băiat fără bile".

Elena Cârstea, Cristian Faur

Ca de obicei, presa şi-a spus părerea. Rămâne acum ca echipa TVR şi Cezar Ouatu să dea o replică mai convingătoare la Malmö, unde, din fericire, nu vor mai prezenta cei 6 de la Bucureşti!

Omagiu muzical

Oana GEORGESCU

Alexandru Ciucu a lansat în cadrul unui concept inedit de show colecția "Lady vs Gentleman 2013", o fuziune discretă între prestanța costumului masculin şi eleganța croielii feminine clasice. A fost un omagiu adus legendarei Coco Chanel, la aniversarea a 130 de ani de la naşterea ei, muză a acestei colecții alături de soția creatorului, interpreta Alina Sorescu. Pentru ea mai făcuse o singură dată o excepție: i-a creat rochia de mireasă. Şi tot Alina Sorescu a fost "vocea" care a însoțit această prezentare interpretând piesele lui Edith Piaf care au fost superb reorchestrate de compozitorul Andrei Tudor. O idee foarte inspirată ce se va materializa şi în lansarea unui CD. Atmosfera vechiului Paris a fost recreată cu imagini reprezentând elemente stilizate din oraşul de pe Sena, de la umbrele multicolore şi tablouri, până la monumente iconice precum turnul Eiffel sau Arcul de Triumf.

C. Botezatu, Angela Gheorghiu

Peste 250 de personalități au fost prezente la acest eveniment care a monopolizat lumea mondenă, dar şi pe cea muzicală a Bucureştilor. Soprana Angela Gheorghiu, Margareta Pâslaru, Nico, tenorul Vlad Miriță însoțit de Patricia Cimpoiaşu (Amadeus), Ozana Barabancea, Ovi, Rareş Dragomir sau DJ Wanda, au ținut să participe la un fashionshow de excepție. Defilarea a avut câteva momente cheie, printre care şi cele în care, la final, doi manechini le-au oferit din partea lui Alexandru Ciucu, câte un trandafir roşu invitatelor din primul rând, Angela Gheorghiu şi Alina Sorescu. *"Mi-a plăcut foarte mult! Ador Coco Chanel. Ador şi tot ce face Alexandru. Ne cunoaştem de foarte multă vreme, avem multe pasiuni şi prieteni în comun. Sunt foarte fericită să mă aflu aici. La această colecție am apreciat dualitatea între bărbați şi femei!'*, a declarat Angela Gheorghiu. *"A fost excelent. O prezentare superbă. Cred că fiicei mele i-ar sta foarte bine în aceste creații, fiind asistent manager. Creațiile au fost realizate impecabil. Pantofii au fost minunați!"*, a mărturisit Nico. *"Eu sunt fan Alexandru Ciucu încă de la începuturi. Este foarte creativ. Merg deseori la el pentru a mă umple de optimism pentru că este un adevărat izvor de creativitate. Dacă se va decide să creeze în continuare pentru publicul feminin, va aduce un plus de valoare pentru că este un perfecționist'*, ne-a mărturisit Vlad Miriță despre cel care în 1999, crea alături de tatăl său, brandul "Tata şi fiul". A urmat în Italia cursurile institutului de modă Carlo Secoli, s-a perfecționat la Institutul Marangoni din Milano şi deține Atelierul de Înaltă Croitorie care-i poartă numele. În 2009, Alexandru Ciucu a devenit furnizorul oficial al Casei Regale a României, creând ținutele Majestății Sale Regelui Mihai I al României şi ale Alteței Sale Regale Principele Radu al României. (Foto: Sebastian Oroş)

O. Barabancea

P. Cimpoiaşu, V. Miriță

A. Sorescu

Frumoasa moştenire

Consuela RAŢIU

Una dintre cele mai frumoase voci ale muzicii uşoare tinere este cea a lui **Selatin Ialcyn Kiazim**, constănţeanul premiat la cea mai recentă ediţie a festivalului “Dan Spătaru” de la Medgidia cu onorantul premiu al Arhiepiscopii Tomisului. Selatin are 17 ani, este elev în clasa a XI-a la un liceu din Constanţa şi

prezintă o particularitate care-l singularizează în rândul soliştilor noştri: tatăl său, Sevim, este un cunoscut artist de etnie turcă (şef de formaţie, cântă la pian, sintetizator şi vocal), iar mama sa, Mihaela Crenguţa, este româncă, familia respectând în egală măsură credinţa ortodoxă şi cea musulmană, petrecând şi de Ramadan Bayram sau Kurban Bayram, dar şi de Paşte sau Crăciun, cu un superb exemplu de convieţuire. La Medgidia, Selatin ne-a vorbit de toleranţă, de accesul la două culturi, de viaţa la ţară, la bunici, la Niculiţel, de şansa de a cânta într-o croazieră alături de o orchestră din SUA.

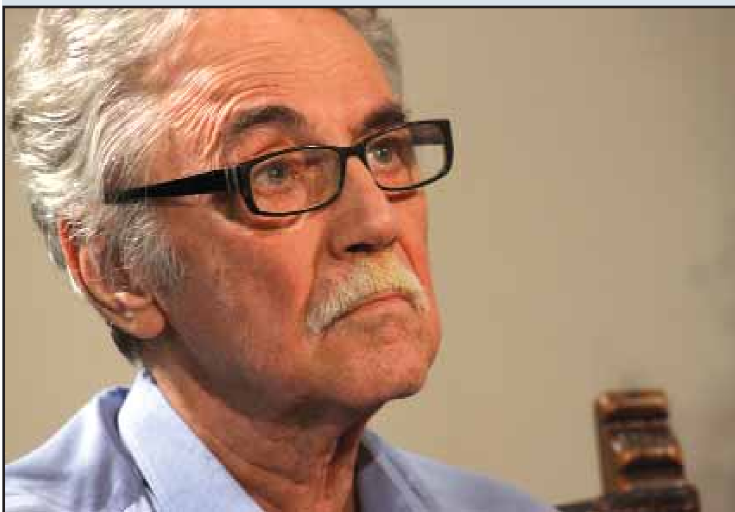
De mic părinţii au acordat atenţie pregătirii sale muzicale: 8 ani de pian la Liceul de muzică “Hariclea Darclée” de la Brăila, după care studii de canto cu prof. Teodor Rădulescu la Şcoala de arte “Theodor Burada” din Constanţa. Moştenirea de care vorbeam se referă la familia din partea tatălui, în care toată lumea cântă: tatăl, unchii, bunicul Reihan (mandolină, banjo, cobză, buzukia, dar şi constructor şi reparator de instrumente muzicale). Pentru că Selatin este nepotul faimosului Grigore Kiazim, în onoarea căruia se organizează în fiecare an la Măcin, pe scena casei de cultură care-i poartă numele, un festival de anvergură. Anul acesta s-au împlinit 100 de ani de la naşterea sa, invitaţi fiind Reihan (fratele mei mic al lui Grigore), Sevim şi Selatin, acesta din urmă cu un program de muzică uşoară românească şi internaţională. Reihan a cântat la mandolina moştenită de Selatin de la bunicul său, construită de cunoscutul profesor Mutafian. În muzica uşoară pentru Selatin confirmările au apărut anul trecut, cu prezenţa la concursul “Vocea României”, selecţionat dintre 5000 de candidaţi. Să mai notăm prezenţa în finala festivalului “Premiile muzicale Junior”, premiul I la concursul la concursul naţional de muzică corală, secţiunea muzică uşoară, Trofeul la Festivalul internaţional “Remember” de la Constanţa. Selatyn (acesta e numele lui de scenă) abordează cu lejeritate o multitudine de genuri, de la pop la rock, blues, soul, muzica psaltică bizantină, corală, dar cântă şi reggae, dance, latino, folclor românesc, grecesc şi turcesc. Idolii săi: Luciano Pavarotti, Aurelian Andreescu, Adrian Romcescu, James Brown, Joe Cocker, Oscar Benton. Îi recomandăm lui Selatyn să nu ocolească nici celălalt festival major al muzicii noastre uşoare, “George Grigoriu” de la Brăila, oraş unde de altfel a făcut primii paşi în muzică, pentru că numai confruntarea cu valori internaţionale poate să-i aducă o confirmare a înzestrărilor sale artistice, în acompaniamentul redutabilei orchestre conduse de compozitorul Ionel Tudor.

Se duc valorile...

Se împuținează pe zi ce trece numărul oamenilor de mare calitate artistică: peste câțiva ani vom privi, la muzeu, „armata moartă” a acestor ostaşi dedicați bucuriei spectatorului, prin câteva fotografii îngălbenite, cărți, discuri, emisiuni radio şi TV...

Dumitru Rucăreanu a fost unul dintre actorii care cântau frumos, foarte frumos... L-am aplaudat pe scena Teatrului de revistă „Constantin Tănase”, cu minunatul cântec al lui Temistocle Popa, pe versuri de Aurel Storin, „Sunt vagabondul vieții mele” şi l-am întâlnit ultima dată la lansarea cărții mele dedicate lui „nea Temi”, unde, modest, a vorbit puțin. În schimb îl vedeam des în zona Pieței Romane, în şaua scuterului, în ciuda celor peste 80 de ani! Titi Rucăreanu s-a stins, lăsându-ne însă în dar, reunite pe un CD intitulat „Oceanul vieții”, cele mai frumoase melodii ale sale: „Astă-seară mă fac praf”, „Jocuri de noroc”, „Oceanul vieții” (Temistocle Popa), „Mă întreb de ce te mai iubesc”, „Zii lăutare” (George Marcu), „Vrem să ciocnim cu viața un pahar” (N. Kirculescu), „Cine eşti tu?” (V. V. Vasilache). La acestea se adaugă „Când era Mărin haiduc”, dintr-o culegere de pe Valea Jiului, orchestrația George Marcu. Fără Titi Rucăreanu, boema artistică bucureşteană este mai săracă...

Alte două dispariții au îndoliat televiziunea publică, fiind vorba de realizatori de marcă. Scriitor cu un umor rar, Dan Mihăescu a semnat numeroase divertismente muzicale alături de Titus Munteanu; sperăm că au rămas în arhiva TVR (pentru că în 1990 s-au şters, crimă, multe filmări memorabile!) celebrele sale scheciuri cu Toma Caragiu. După 35 de ani, l-a urmat în ceruri pe bunul său prieten... „c-aşa-i în tenis”... O altă plecare care ne-a îndurerat a fost cea a jovialului Liviu Tudor Samuilă. A fost coleg de clasă cu Cornel Fugaru şi primul prezentator al formației Sincron. Îmi aduc aminte de emisiunile pe care le realizam la radio cu el şi colegul lui Sergiu Deleanu; apoi, la TVR, a fost un realizator important, pentru ca după pensionare să se dedice criticii de artă şi colecționării de tablouri. (U. OCTAVIAN)

Trei fete cucuiete

Lidia MOISE

Iaşii n-au dus niciodată lipsă de talente muzicale, mai ales că acolo au existat mereu dascăli pasionați. Astăzi, în acest domeniu la loc de frunte se situează Cristian Simionică, nu o dată în postura de a-şi pune în planul doi propria carieră interpretativă în favoarea elevelor sale. Propria lui fiică, talentata Maria Sabina, i-a lansat de curând compoziția „Să fim prieteni”, alte două, „Muzica-i pasiunea mea” şi „Ce să-ți dăruiesc, mămico?”, fiind cântate împreună cu colega ei Isabela Badea (Simi Project).

O altă elevă a lui Simionică, mai mărişoară (clasa a IV-a), Teodora Darie, a înregistrat piesa „Primăvara”, pe versuri de Vasile Alecsandri. Toate aceste prime-audiții au fost intens difuzate la Radio Enigma şi au cules ropote de aplauze în spectacolele de la Iulius Mall, Carrefour Era şi Palas Mall (sala Atrium). În aceste show-uri micile vedete au mai interpretat „Vreau o minune” (Isabela), „Dam, dam, dam” (Teodora), „Tu şi eu”, „Nu ne place locul doi” (Simi Project), iar Maria Sabina s-a dezlănțuit în cântecul „Când părinții nu-s acasă”, prelucrare de Cristian Simionică după „See you later, aligator”. Cum spuneam, Simionică şi fetițele sale minune sunt intens difuzate la Radio Enigma, în emisiuni cum ar fi „Buzunarul cultural” sau „Fluturaşul strop”, multe din mesajele de încurajare şi apreciere venind de peste hotare.

Concerte

Gabi MATEI

Paula Seling la Sala Radio

Paula Seling, acompaniată de Big Band-ul Radio şi de Orchestra de Cameră Radio a concertat de Ziua îndrăgostiţilor, la Sala Radio. Sub bagheta lui Ionel Tudor, orchestrele reunite au acompaniat melodii fredonate de toţi fanii Paulei Seling, cântece care marchează momente importante din cariera artistei: prima compoziţie a interpretei („Promit"), primul succes major din carieră (Trofeul Mamaia cu „Trurli"), alte momente de referinţă (Cerbul de Aur, cu „Noapte caldă", Eurovision - cu „Playing With Fire") nelipsind, evident, cele mai apreciate şlagăre („Ploaie în luna lui Marte" şi „Timpul"). Melomanii s-au bucurat şi de compoziţii proprii recente ale Paulei, precum „Tu nu vezi" sau „Lumi paralele". Programul a cuprins şi o serie de piese celebre, reinterpretate ca un omagiu adus marilor artişti care au influenţat evoluţia interpretei: Frank Sinatra, Whitney Houston. Să ne reamintim că, după o intensă pregătire muzicală începută în copilărie, în 1997 Paula Seling a obţinut Trofeul Mamaia şi a lansat primul său album, „Only Love".

Paula Seling

Au urmat lansarea albumului „De dragoste" – 1999, premiul „Hitul Anului" la Festivalul de la Mamaia, albumul „Mă voi întoarce", înregistrări şi contracte în mai multe ţări europene, alături de soţul său şi-a deschis casa de producţie UNICORN RECORDS, concerte alături de Al Bano, în 2010 Paula a reprezentat România la Eurovision, în acelaşi an albumul „Culeg vise" primind premiul Radio România pentru cel mai bun album.

Ionel Tudor a început colaborarea sa cu Orchestra de Estrada Radio încă de la vârsta de 14 ani, ca pianist, sub bagheta lui Sile Dinicu. Din 1982, pe lângă activitatea de profesor, compozitor, orchestrator şi colaborator al Orchestrei Radio, a condus un grup instrumental propriu, devenid ulterior dirijorul big-band-ului.

Folk şi Poezie la Sibiu

Timp de patru zile, Sibiul a fost gazda Festivalului Naţional de Muzică Folk şi Poezie, eveniment aflat la cea de-a VIII-a ediţie. Printre invitaţi s-au numărat cantautorii Mircea Vintilă, Nicu Alifantis, Alexandru Andrieş, Ada Milea şi Victor Socaciu şi actorii Dorel Vişan, Eusebiu Ştefănescu, Ioana Blaga Frunzescu şi Mihai Bica .

Fiecare zi a inclus momente folk şi un recital poetic: prima zi a avut recitaluri de muzică susţinute de Raluca Cismaru, Ovidiu Scridon & Silvan Stâncel (sonorităţi aparte), Mircea Vintilă, dar şi recitări ale actriţei Ioana Blaga Frunzescu. Cea de-a VIII-a ediţie a continuat cu recitaluri susţinute de Ora de Foc, Ada

Alina Manole

Milea & Bobo Burlăceanu (umor si teatru), un moment deosebit de poezie - Eusebiu Ştefănescu, iar la finalul serii Victor Socaciu a adus în fața publicului melodii consacrate, dar şi piese recente. În a treia seară au apărut nume de marcă pe scena Teatrului Gong: au evoluat actorul Dorel Vişan, Fox Studis şi Alexandru Andrieş. Ultima seară a festivalului a început cu recitalul Alinei Manole, spre folk-jazz, urmată de Mihai Bica cu un program special de poezie, iar sibienii au aplaudat închiderea Festivalului Național de Muzică Folk şi Poezie pe muzica îndrăgitului artist Nicu Alifantis.

Ca de obicei, festivalul s-a desfăşurat la Teatrul GONG (director - Mihaela Grigoraş), spațiu cultural cum nu se mai poate mai potrivit pentru un astfel de eveniment complex.

Ştefan Bănică – „Ce e dragostea?”

Ştefan Bănică a ales să sărbătorească femeile de pretutindeni în luna martie prin muzică, pentru al treilea an consecutiv, dedicându-le două concerte unplugged, susținute la Circ & Variété Globus Bucureşti.

De 3 ani încoace Ştefan Bănică a inițiat, pe lângă deja binecunoscuta serie a concer-telor sale de Crăciun, o nouă tradiție pentru luna martie, concerte acustice cu cele mai frumoase cântece de dragoste lansate de artist de-a lungul anilor. Au fost cântate piese mai vechi sau mai noi, unele foarte cunoscute, dar şi cântece care au rămas doar pe discurile sale, mai puțin promovate la radio sau tv, concertele unplugged fiind un bun prilej de a le cânta şi a le aduce în atenția publicului. In cadrul concertelor acustice accentul s-a pus pe atmosfera intimă, caldă, creată în sala special aleasă, unde artiştii au stat jos pe scaune, iar publicul aproape, jur împrejurul lor.

Aşadar, în playlist-ul concertelor s-au regăsit atât hituri binecunoscute: „Am s-o aştept mereu”, „Mi-e dor de ochii tăi”, „Poveste de mai”, “Ziua”, dar şi cântece cântate în premieră într-un concert, cum ar fi „Super-fata, cea cu vino-ncoa”, de pe cel mai recent album semnat de Ştefan, „Altceva”. Tot de pe acest album nu a lipsit din playlist piesa „Ce e dragostea?” (titulatura concertului).

Marina Florea domină topurile

Voce de primă mărime a muzicii uşoare româneşti, Marina Florea este în permanență în actualitatea genului. De pildă, a dominat ultimele ediții ale „Topului românesc” de la Radio România, ocupând de două locuri I, cu piesele „Eu te-am ales” de Mihai Alexandru, text Narcisa Suciu şi „Întotdeauna luna” de Robert Anghelescu de la ProConsul, versuri Dinu Olăraşu. În acelaşi timp a susținut recitaluri de succes la Chişinău, Galați, Reghin, dar a cucerit şi publicul foarte tânăr, în cadrul programului „Discotecă”, găzduit de un club bucureştean. Indiscutabil, Marina Florea, una din valorile incontestabile ale genului, este în mare formă!

Femina

Gabi MATEI

ANDREEA BĂLAN - primul featuring. Andreea Bălan se reinventează pe ritmurile pop-latino, prin „Things U Do 2 Me”, noul ei single împreună cu Mike Diamondz. Aşa cum a obişnuit deja, Andreea vine cu ceva nou şi spectaculos la fiecare apariție, iar de data asta a pregătit o piesă cu ritm de samba. Mike Diamondz este primul artist, după o perioadă de şapte ani, cu care cântăreața a ales să facă un featuring şi împreună pregătesc un nou concept de show pentru cluburi.

LOREDANA dă startul celui mai mare turneu național al său din ultimii ani, în spectacole impresionante, cu invitați pe măsură şi costume excepționale, în cadrul căruia va promova noul său album: Cluj Napoca, Oradea, Timişoara, Deva, Craiova, Constanța, Galați, Bacău, Chişinău şi Iaşi. „Plec în turneu! In sfârşit voi fi alături de fanii mei din toată țara. Va fi un concert de neuitat pentru toți cei prezenți!”, le-a transmis Loredana fanilor ei. Playlist-ul va conține toate hiturile artistei, printre care şi melodii de pe noul album, „Dragoste”, lansat împreună cu MediaPro Music. Evident, nu va lipsi piesa APA (feat. Cabron), single care a staționat pe prima poziție timp de şase săptămâni, în topurile de specialitate.

Andreea Bălan

ELENA GHEORGHE. După ce a lansat albume pentru Japonia, Spania, India, Israel sau Rusia, Elena Gheorghe lansează o nouă piesă, „Ecou”, special pentru România, compusă de către Laurențiu Duță. „Cred că fiecare dintre noi a trăit măcar o parte din povestea piesei şi se va regăsi în versurile ei. Îmi era dor să cânt în română”, a spus Elena. Piesa „Ecou” deschide lista surprizelor pe care Elena le-a pregătit fanilor ei. Artista are planuri mari pentru 2013.

Elena Gheorghe

ANYA. După succesul cu piesa „Fool me”, Anya lansează, împreună cu MediaPro Music, un nou single, „Celebrate”. “Versurile spun o poveste de dragoste, dar nu neapărat una clasică”, a spus Anya. Dacă până acum a cântat mai mult piese de clubbing, „Celebrate” este o piesa pop cu influențe dance, iar înregistrările au avut loc la studiourile HaHaHa Production.

MISS G. lansează videoclipul single-ului „Moonlight”. Regizat de către Florin Botea, videoclipul surprinde desfăşurarea unui ritual magic. „Vreau să mulțumesc casei de discuri Cat Music pentru sprijinul pe care mi l-a oferit”, spune Florina Ghenescu, aka Miss G. Single-ul „Moonlight” este compus de Adi Cristescu ți Chris Mayer

CORINA. După piesa „A ta” , Corina a lansat un nou hit – „Pernele moi”. În regia lui Iulian Moga, videoclipul a fost filmat in Studiourile Buftea din Capitală şi arată tensiunea crescândă în ritmuri cadențate de reggae dintr-un cuplu modern.

MARA lansează **TOMA**. Casa de producție Kult Studio lansează TOMA, al doilea videoclip de pe albumul “In love with love”, al artistei Mara. Noua colaborare cu echipa de la Urban Friends Republik aduce videoclipului un nou concept de imagine pentru Mara, iar sound-ul piesei, produsă de către Paul Sensor, a fost reeditat special pentru acest videoclip. “Videoclipul mizează pe deformarea realității ca punct

R şi de care artistă se declară foarte mulțumită. „Connnect-R este un artist complet, un bun compozitor, un bun dansator, un bun cântăreț. Sunt foarte încântată de această colaborare şi de rezultatul final”, declara Tara.

ANDREEA BĂNICĂ lansează single-lul „În lipsa ta” feat What”s UP, coautor şi interpret al hitului „K la meteo”, un cadou pentru toți cei ce prețuiesc dragostea adevărată. Compus de către Laurențiu Duță alături de What”s UP şi Adda „In lipsa ta” este conceput ca o continuare a poveştii hitului „Shining Heart” .

central, motiv pentru care s-a recurs la folosirea oglinzilor paralele”, mărturiseşte Alex Gelehrter, regizorul videoclipului.

FRANCESCA. După nici două luni de la lansare, „Paradise”, prima piesă din cariera Francescăi, a ajuns deja hit şi peste hotare, fiind difuzată la două posturi de radio din Grecia - Sferikos FM şi Macedonia - Radio 106. „Paradise”, o piesă pop cu influențe dubstep, a fost lansată împreună cu un videoclip plin de culoare şi coregrafii spectaculoase, in regia lui Iulian Moga.

TARA începe anul în forță şi lansează „Highway”, un single produs de către Connect-

Flash

Mihai ANTON

Crush şi Alexandra Ungureanu lansează videoclipul piesei „Nu am aripi”, semnat de regizorul, artistul şi cântărețul român de origine nigeriană Anthony Icuagu. În pofida titlului, o veți putea vedea pe Alexandra purtând aripi albe, diafane, impresionante. Ea trăieşte o poveste de dragoste desfăşurată în dimensiuni conceptuale. Alexandra: „M-a fascinat scenariul şi am intrat destul de uşor în pielea personajului feminin”.

S-a lansat single-ul „Kiss On My Lips”, un inedit duet dintre **Horia Brenciu** şi câştigătoarea celei de-a doua ediții a emisiunii concurs Vocea României, **Julie Mayaya**. Melodia este primul extras pe single de pe următorul album semnat Horia Brenciu, „40” şi, totodată, reprezintă piesa cu care Julie Mayaya debutează în peisajul muzical autohton. Brenciu a fost mentorul lui Julie în timpul emisiunii Vocea României. Textul îi aparține Andreei Miclici, iar muzica lui Cristian Crețu, chitaristul orchestrei HBO. „Cele patru motive ale mele se numesc: Mina, Maria, Andreea şi Alice”, a declarat Horia Brenciu.

Crush şi Alexandra Ungureanu

Albumul „**Skeo**” a obținut discul de platină. Casa de discuri Roton a acordat discul de platină artiştilor **Keo** şi **Skizzo Skillz** pentru albumul “Skeo”, lansat anul trecut . Acesta este primul premiu oferit de către o casă de discuri unor artişti, pentru un album promovat în asociere cu un retailer. Distincția a fost acordată ca

urmare a numărului mare de vânzări ale albumului, de peste 13.540 unităţi.

Dj Project feat. Adela Popescu – „Vraja ta". „La fel ca orice altă melodie marca Dj Project şi aceasta este un hit încă din faşă", declară Dj Maxx. „Noutatea pe care o aduce această melodie stă şi în mesajul pozitiv pe care îl transmite", completează Dj Gino Manzotti. Single-ul „Vraja ta" este produs de către Kazibo Music.

Dj Project, Adela Popescu

Albumul „Like Water" - **Luiza Zan/ Pedro Negrescu** este considerat albumul anului 2012 de revista Observatorul Cultural şi ocupă prima poziţie în topul Muzici şi faze. De asemenea albumele Stepan Project - Lumina şi Experimental Quintet - Atlantis sunt catalogate în primele 10 albume ale anului.

Adrian Sîna – „Arde ceva". Cel mai nou videoclip al său, regizat de Anthony Icuagu, care a lucrat deja cu Adrian la ultimele două videoclipuri ale formaţiei Akcent. „Mi-am imaginat o poveste de dragoste spusă prin dans, pe care am trăit-o intens alături de partenera mea de dans din videoclip, Flavia Mihăşan", a spus Adrian. Este cea de-a patra piesă din cariera solo a lui Adrian, însă prima în limba română.

Piesa „Ploaia mea", compusă de **Ionuţ Radu** şi cântată de **Criss** şi **Vlad**, a strâns peste 500.000 de vizualizări pe YouTube! într-o lună de la lansare, pe contul oficial de YouTube al serialului „Pariu cu viaţa", doar cu un colaj foto cu cei doi îndrăgostiţi, fără videoclip. În luna aprilie, LaLa Band va susţine o nouă serie de show-uri , în 10 oraşe din ţară şi la Chişinău.

LoL Deejays vs Minelli and FYI lansează videoclipul „Portilla de Bobo", în regia lui Florin Botea. „Iubim muzica de club, piesa este de club, aşa că videoclipul nu putea să fie filmat decât la un party…" povestesc băieţii. LoL Deejays înseamnă DJ PartyBusta şi DJ Karoo, doi tineri pasionaţi de muzică şi de cultura clubbing.

Liviu Hodor feat Mona lansează single-ul „No Stress", o piesă plină de energie. Italia, Spania, Grecia, Vietnam, alături de România, sunt câteva dintre ţările în care hiturile lui Liviu Hodor l-au transformat într-unul dintre cei mai apreciaţi DJ. „No Stress" este cel de-al patrulea single realizat de către Liviu alături de Mona şi continuă cu succes seria hiturilor „Dă-mi vara înapoi", „Sweet Love" şi „Je t'aime".

Sore lansează o nouă piesă, „Beautiful Life", interpretată împreună cu Mihai Ristea, single pentru care cei doi artişti au filmat şi un videoclip regizat de Iulian Moga. „După succesul cu *Different*, mi-am dorit o melodie care să continue ideea de nonconformism", a spus Sore. Sore şi Mihai au fost costumaţi în Wonderwoman şi Superman, apoi în Gwen Stefani şi Slash.

Emil Lassaria – „Tu amor" - Proiectul Emil Lassaria şi Caitlyn a lansat videoclipul piesei „Tu Amor". Emil Lassaria este de ani de zile unul dintre cei mai apreciaţi DJ din România.

Emil Lassaria

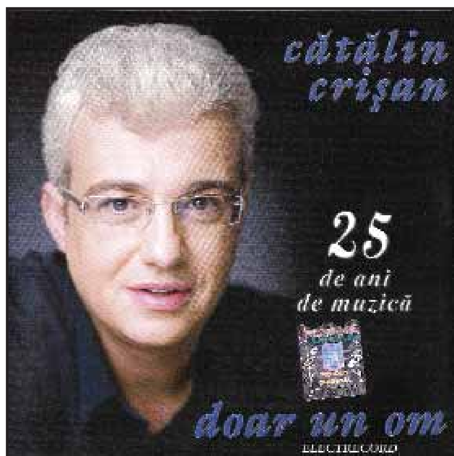
Colaborarea cu Caitlyn este una recentă. „Tu Amor" este primul lor single în această formulă.

Albumul „Cocktail" - **DJ Sava**. „I Like The Trumpet", „September", „Free", „Sunshine", sunt doar câteva dintre hiturile incluse pe cel mai proaspăt album DJ Sava. „Cocktail" este atât numele celui mai recent single al meu, cât şi numele albumului. Este un cocktail de piese, o colecţie de hituri lansate de către mine", spune DJ Sava. Noul album conţine 13 piese şi 3 remixuri.

Super ED – „Las-o jos"! acesta este mesajul pe care Super ED, cunoscut artist din zona hip-hop, îl transmite tuturor celor care vor asculta această primă piesă solo a sa, material creat în colaborare cu Alex Baisan.

Cătălin Crişan: „Doar un om”

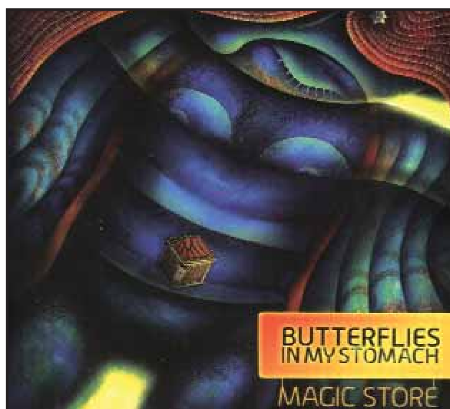
Subintitulat „25 de ani de muzică”, albumul marchează într-adevăr scurgerea unui sfert de veac de la acel premiu I la Mamaia 1987, dar nu aveam de-a face cu un „Best of”. Nu veți regăsi aici hit-urile consacrate, ci o colecție de 10 piese nou-nouțe, 3 compuse de George Natsis, între care şi melodia titulară, restul de protagonist, care semnează şi toate versurile, cu o

singură excepție (Aurel Storin). Masterizare – Andrei Kerestely, backing vocal – Lucia Dumitrescu. La cei 44 de ani ai săi, Cătălin Crişan ne invită din nou în universul său atât de familiar. Încă de la lansarea acestui album Electrecord, la Tîrgul de carte „Gaudeamus”, unde a fost recomandat cu căldură de Alexandru Jula, am putut constata cât de iubit este interpretul şi cum „au prins” pe loc cântece cum ar fi „G. A. T. A.”, „Eu te iubesc... că mă iubeşti”, „Suflet de floare”, „Tu eşti norocul meu”, „Balada coşarului”.

Buttterflies In My Stomach: „Magic Store”

BIMS este un proiect care a luat naştere în primăvara anului 2005, având în componență patru din foştii membri Baba Novac. După realizarea albumului de acid jazz „Pastel Acid” şi promovarea acestuia, componenții trupei s-au orientat către colaborări în cadrul altor proiecte. În cele din urmă se reunesc Maca Mihaela Dinu la voce, John Ionuț Mititelu – chitară, Meghi Mugurel Coman - la pian electric şi sintetizatoare, Bujor

Stoicovici – chitară bas & contrabas, Ieronim Pogorilovschi – trombon, sampling, drum programming şi Ciprian Moisescu Laurentze la tobe.

Membrii formației explică numele noului proiect: „Este una dintre cele mai puternice senzații care i-au fost date ființei umane să simtă. Foarte sec, românii numesc această senzație, gol în stomac. Dar ea este mai aproape de ceea ce englezii numesc „Butterflies In My Stomach”.

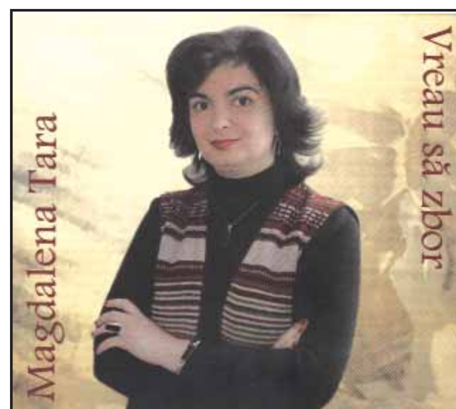
Albumul apărut la casa MHO în format digipack conține 13 piese scrie în principal de Dinu şi Stoicovici, cu ajutor uneori de la Coman şi Pogorilovschi,iar la înregistrări s-a apelat şi la 8 colaboratori de marcă.

A rezultat un album aparte, unicat în peisajul nostru muzical, cu sonorități care însumează elemente de funk, jazz, electro, trip-hop, chill.

Magdalena Tara: „Vreau să zbor”

O traiectorie personală şi artistică extrem de interesantă: liceu de matematică şi facultate de construcții în Bucureşti, dar în paralel şi cursuri de pian, chitară clasică şi canto muzică uşoară. Din 1997 este jurnalist la Societatea Română de Radiodifuziune, în prezent realizând la Radio România Cultural emisiunile Dimineți de weekend şi Călătorie în jurul lumii. În 1997 a lansat volumul de versuri şi albumul de autor-interpret, ambele intitulate “Jocul de-a iubirea”.

Aşadar, după… 16 ani un nou disc, în colaborare strânsă - am putea spune - cu Adrian Ordean. Căci, deşi este din nou un album de autor (muzica şi versurile a 10 cântece din 11 aparținând Magdalenei Tara, care este şi producător), îmbrăcămintea orchestrală actual şi ingenioasă îi aparține lui Ordean (care semnează şi primul cântec, cu backing vocals - Denise Ordean). Se poate spune că ascultăm un disc plasat în cea mai bună şi valoroasă tradiție a muzicii uşoare româneşti: versuri de dragoste de certă calitate, dar şi mărturisiri de viață (oscilând între nostalgie şi optimism), linii melodice fluente, inspirate, nu numai lente ci şi cu ritmuri atractive, interpretare vocală flexibilă, convingătoare, cu un timbru aparte, plăcut. Nu putem să nu observăm şi prezentarea modernă, digipack, cu reuşita grafică semnată Lucian David

Dacă vă veți regăsi chiar şi într-un vers sau dacă măcar unul dintre cântecele mele vă va fi aproape de suflet, atunci înseamnă că toate acestea nu sunt simple fantezii, ci viață – scrie Magdalena Tara. Probabil că mulți se vor regăsi, certificând o reuşită artistică certă, eveniment tot mai rar întâlnit într-un peisaj muzical poluat şi incoerent.

D'ale chitarelor electrice

Doru IONESCU

Muzica rock a apărut în România în vremea comunismului, într-un sincronism cu lumea liberă. De la bun început cenzura a afectat dezvoltarea acesteia, sfârşind - în ultimii ani '80 - prin a o marginaliza şi prin a-i construi o imagine publică/oficială falsă. Din fericire sistemul nu a fost perfect şi mulţi dintre activiştii culturali au găsit breşe pentru a-i lăsa pe muzicieni liberi să se exprime. Cluburi de tineret, concerte, emisiuni de radio şi de televiziune trăiau febra unei muzici noi, un fenomen care îi dezlănţuia pe adolescenţi. Detaşarea de muzica uşoară tradiţională era evidentă…

Sincron

De la sine înţeles, până să ajungă industrie în sine (tot neoficial), muzica formaţiilor de chitare electrice (beat, apoi rock) a trebuit să reinventeze cam tot, de la instrumente până la instalaţiile de sonorizare. Din interviurile realizate de-a lungul anilor pentru emisiunile documentare TVR, destule momente frapează melomanii, ca şi pe simplii telespectatori, prin ineditul situaţiilor ivite. Amintirea câtorva personaje implicate a rămas de altfel de neşters.

Dacă e să vorbim de anii '60, celebru a rămas astfel chitaristul Alexandru Arion (de la „Sincron", apoi „Capitol"), astăzi rezident în Grecia, care construia boxe de difuzoare, la început folosind cutii de transportat pălării de pe vremea bunicilor. Apoi existau tot felul de lutieri care sculptau (sau modificau) la comandă corpuri, grifuri (gâturi) de chitare, pe care Sandu şi Corneliu „Bibi" Ionescu (basist la „Sfinx") montau doze electromagnetice confecţionate după reţete proprii, folosind magneţi de la galenele telefonice pe care bobinau la mână mii de spire de liţă de cupru.

Nu pot uita nici poveştile auzite la Dimitrie Cădere de la „Entuziaştii", care printre altele proiectau fotografii cu chitare pe zid pentru a avea un contur la scară al corpului de chitară. Cât despre mască, singurul material asemănător cu cel original, din care să o decupeze, s-a dovedit acela din care erau confecţionate capacele de WC. La rândul său, chitaristul Sorin Tudoran de la „Cromatic Grup" din Cluj copia boxe Marshall şi refăcea chitare de la fabrica din Reghin. La primul festival naţional de muzică pop, organizat în 1969 la Casa Studenţilor din Bucureşti de Club A, formaţiile din concurs au putut folosi sculele performante ale clujenilor, care le-au pus în comun. Staţiile şi boxele marca Tudoran sau Vasca au rezistat până în primii ani '90.

Entuziaştii

În anii '70, cea mai inedită figură aparţine probabil lui Bibi Ionescu, legată de construirea întâiului sintetizator din România pentru Dan Andrei Aldea. Bateristul Mişu Cernea îşi amintea de acea masă de călcat acoperită de un vinilin verde, pe care adaptaseră o claviatură la un oscilator, cu dezavantajul principal că montajul electronic nu era stabil în frecvenţă, ci dependent de curentul de la reţea.

În anii '80, un tânăr chitarist pe nume Adi Butoi construia la comandă efecte de chitară adaptate fiecărui instrument, pe care le încapsula în cutii de seringă, ideale pentru a ecrana perfect piesele electronice. Cât despre grupul „Celelalte cuvinte", basistul Marcel Breazu construise atât chitarele (ba chiar şi un vibrator pentru cea solo, cu un arc de pat cu o remanenţă elastică foarte bună), cât şi jumătate din tobe (folosind ramele duble de la un set clasic), nemaivorbind de pedala dublă de la toba mare.

De curând am aflat şi de un inginer român care în 1929 a construit prima doză electromagnetică, patentată la Paris, invenţie care din păcate i-a fost furată după un an de un mare constructor de instrumente muzicale. De data asta alţii i-au copiat pe români şi... au putut să inventeze instrumente electronice, începând cu vioara (nu cu mare succes) şi continuând cu chitara de la care se revendică un întreg gen muzical, de la jumătatea secolului trecut încoace.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE U.C.M.R.

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Şef de producţie: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:
Al. I. BĂDULESCU, Dan BUCIU, Corina BURA, Cleopatra DAVID, Anca FLOREA, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Doina MOGA, Costin POPA, Mariana POPESCU, Constantin-Tufan STAN, Ecaterina STAN, Mădălin Alexandru STĂNESCU, Mircea ŞTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro
TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x